KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NOVÁKY

2022- 2027

WWW.NOVAKY.SK

Názov:	**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NOVÁKY NA ROKY 2022-2027**
Územné vymedzenie:	Trenčiansky kraj, okres Prievidza, mesto Nováky
Územný plán schválený:	Áno
Dátum schválenia KPSS:	
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	Áno
Vypracoval:	GEMINI GROUP

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK ... 2
PRÍHOVOR PRIMÁTORA MESTA ... 3
ÚVOD ... 4
TEORETICKÁ ČASŤ ... 6
1. Sociálne služby, komunita, komunitné plánovanie ... 6
2. Ciele, zásady a princípy komunitného plánovania ... 9
3. Subjekty komunitného plánovania ... 10
Zadávatelia sociálnych služieb ... 11
Poskytovatelia sociálnych služieb ... 11
Užívatelia sociálnych služieb ... 12
Verejnosť a ďalšie organizácie ... 12
4. Legislatívne normy a strategické dokumenty ... 13
5. Kompetencie mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb ... 15
ANALYTICKÁ ČASŤ ... 18
6. Analýza sociologických údajov ... 18
Obyvatelia, rodiny, deti a mládež ... 18
Seniori ... 26
Ťažko zdravotne postihnutí ... 29
Osoby ohrozené sociálnym vylúčením ... 31
7. Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb ... 35
Sociálne služby z hľadiska poskytovateľa ... 35
Sociálne služby z hľadiska cieľovej skupiny ... 37
8. SWOT analýza ... 44
9. Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS ... 47
10. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu ... 49
Dotazníkový prieskum pre obyvateľov ... 49
Dotazníkový prieskum pre poskytovateľov sociálnych služieb ... 53
STRATEGICKÁ ČASŤ ... 55
REALIZAČNÁ ČASŤ ... 76
Časový plán realizácie KPSS ... 76
Vyhodnocovanie a plnenie KPSS ... 78
ZÁVER ... 80
ZDROJE ... 81

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

BD – bude doplnené
EÚ – Európska únia
KPSS – komunitný plán sociálnych služieb
mal. – maloleté (dieťa/deti)
mes. – mesiac
MsPO – mestská polícia
MsÚ – mestský úrad
MsZ – mestské zastupiteľstvo
NFP – nenávratný finančný príspevok
n. o. – nezisková organizácia
OC SZTP – okresné centrum Slovenského zväzu telesne postihnutých
OSOO – oddelenie služieb občanom a organizáciám
o. z. – občianske združenie
SODB, SODB 2011 – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
SR – Slovenská republika
ŠÚSR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZŠI – špeciálna základná škola internátna
ŤZP – ťažko zdravotne postihnutí
UoZ – uchádzač o zamestnanie
ÚPSVR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR
SČK ÚzS – Slovenský Červený kríž, územný spolok
VÚC – vyšší územný celok
VZN – všeobecné záväzné nariadenie
ZOS – zariadenie opatrovateľskej služby
Z. z. – Zbierka zákonov Slovenskej republiky
ZPS – zariadenie pre seniorov

PRÍHOVOR PRIMÁTORA MESTA

Vážení občania,

Prinášame Vám Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2022 – 2027, ktorý bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Dokument slúži ako nástroj strategického plánovania pre mesto, ale má tiež informatívnu funkciu pre obyvateľov, poskytovateľov sociálnych služieb a investorov.

Našou snahou je zabezpečiť na území nášho mesta širšiu škálu kvalitnejších, dostupnejších a adresnejších sociálnych služieb, pričom práve komunitný plán sociálnych služieb nám pomôže túto úlohu splniť efektívne.
Verím, že sa nám podarí úspešne zmobilizovať naše sily a zdroje a naplniť každý zo spoločne plánovaných zámerov.

Ďakujem všetkým, ktorí sa na vytvorení tohto plánu podieľali. Poďakovanie patrí aj poskytovateľom sociálnych služieb za ich spoluprácu a všetkým obyvateľom mesta, ktorí tento dokument svojimi pripomienkami a podnetmi pomáhali vytvárať.

Výstupom spoločnej práce a spoločného úsilia je nový Komunitný plán sociálnych služieb nášho mesta, ktorý nám bude slúžiť ako významný strategický nástroj na riešenie problematiky sociálnych služieb v nasledujúcich rokoch.

Ing. Dušan Šimka
primátor mesta Nováky

ÚVOD

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2022 – 2027 (ďalej aj ako „KPSS" alebo „komunitný plán") je strategický dokument, ktorý logicky nadväzuje na Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nováky na roky 2018 – 2024 (ďalej aj ako „program rozvoja"), pričom spomedzi troch oblastí – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, na ktoré sa program rozvoja zameriava, je komunitný plán orientovaný výhradne na sociálnu oblasť, predovšetkým na oblasť poskytovania sociálnych služieb. Zatiaľ čo v programe rozvoja je každá z 3 oblastí špecifikovaná iba prostredníctvom základných informácií a súvislostí, komunitný plán rozpracováva detailnejšie existujúci stav a potreby týkajúce sa oblasti poskytovania sociálnych služieb. Vzhľadom na rozsah programu rozvoja, ktorý je limitovaný metodikou, nie je možné v tomto základnom strategickom dokumente obsiahnuť celú problematiku všetkých troch vytýčených oblastí, preto je každá ďalej rozpracovávaná v ďalších, parciálnych dokumentoch. Pre sociálnu oblasť je jedným z takýchto dokumentov práve komunitný plán sociálnych služieb. Proces tvorby komunitného plánu ako aj jeho následné aktualizácie možno súhrnne označiť za **komunitné plánovanie**.

Komunitné plánovanie predstavuje jednu zo základných metód riadenia rozvojových procesov, vďaka ktorej je možné sociálne služby naplánovať tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám konkrétnej skupiny občanov. Komunitné plánovanie možno chápať tiež ako otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov, resp. ako proces hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Výsledkom komunitného plánovania je **komunitný plán**, ktorý opisuje súčasnú situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a pomyselný, ideálny stav na druhej strane, pričom tento ideálny stav vznikol ako výsledok konfrontácie neobmedzených potrieb s obmedzenými možnosťami.

Povinnosť mesta mať vypracovaný komunitný plán vychádza zo **Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.** Okrem toho KPSS vychádza z viacerých legislatívnych noriem, strategických dokumentov a nariadení, ktorých zoznam uvádzame v časti venovanej východiskám KPSS. Komunitný plán mesta Nováky na aktuálne plánovacie obdobie bol vypracovaný za pomoci predstaviteľov a obyvateľov mesta, poskytovateľov sociálnych služieb ako aj odborníkov a organizácií pôsobiacich v meste. Vďaka spolupráci viacerých strán je komunitný plán verným odrazom skutočnosti umožňujúcim samospráve lepšiu orientáciu v potrebách obyvateľov, čo prispeje k ich rýchlejšiemu a efektívnejšiemu napĺňaniu.

Predkladaný komunitný plán pozostáva zo štyroch hlavných častí. V rámci **teoretickej časti** je špecifikovaná podstata sociálnych služieb a komunitného plánovania, sú tu uvedené základné črty ako aj subjekty komunitného plánovania a tiež legislatívne normy a strategické dokumenty, z ktorých KPSS vychádza. V **analytickej časti** je uvedený podrobný súčasný stav v sociálnej oblasti, analyzujú sa socio-demografické kvantitatívne údaje a jednotlivé kategórie cieľových skupín. Taktiež sa analyzujú dostupné sociálne služby poskytované v meste a sumarizujú silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby pre mesto (tento rozbor je nazývaný aj SWOT analýza). V **strategickej časti** je definovaná vízia

mesta a sú tu navrhnuté konkrétne opatrenia na jej dosiahnutie ako aj rozpočet potrebný na realizáciu navrhnutých opatrení. **Realizačná časť** bližšie vysvetľuje časový harmonogram realizácie KPSS, hodnotenie a monitorovanie činností počas ich priebehu. V prípade, že sa samospráva bude držať cieľov, postupov a termínov zvolených v komunitnom pláne, existuje vysoký predpoklad rastu kvality, rozšírenia portfólia a zvýšenia adresnosti sociálnych služieb v meste Nováky.

TEORETICKÁ ČASŤ

1. Sociálne služby, komunita, komunitné plánovanie

Sociálne služby možno charakterizovať ako súhrn širokého spektra činností, prostredníctvom ktorých je poskytovaná pomoc ľuďom nachádzajúcim sa v nepriaznivej sociálnej situácii, ak si sami nedokážu zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Podstatou sociálnych služieb je zabezpečiť osobám určitý životný štandard, ale aj zmierňovať rozdiely v príjmoch či v sociálnom postavení.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje **podľa druhu** sociálnej služby nasledujúce sociálne služby, ktoré je možné poskytovať a prijímať na území Slovenska:

A. sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:
1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
   2.1. nízkoprahové denné centrum,
   2.2. integračné centrum,
   2.3. komunitné centrum,
   2.4. nocľaháreň,
   2.5. útulok,
   2.6. domov na polceste,
   2.7. zariadenie núdzového bývania,
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

B. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:
1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúlaďovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
5. služba včasnej intervencie.

C. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:
1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:
   1.1. zariadenie podporovaného bývania,
   1.2. zariadenie pre seniorov,
   1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
   1.4. rehabilitačné stredisko,

1.5. domov sociálnych služieb,
1.6. špecializované zariadenie,
1.7. denný stacionár.
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnícka služba,
6. sprostredkovanie tlmočníckej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok.

D. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:
1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

E. podporné služby, ktorými sú:
1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Vyššie uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

Z hľadiska formy poskytovania rozlišuje zákon o sociálnych službách sociálne služby ambulantné, terénne a pobytové. **Ambulantná** forma sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta sociálnej služby. **Terénna** forma sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí, prípadne prostredníctvom terénnych programov. **Pobytová** forma sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Poskytovateľ sociálnej služby je v zmysle § 15 zákona o sociálnych službách povinný vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti alebo vytvárať podmienky na ich vykonávanie, a to pre každý druh sociálnej služby, ktorý poskytuje.

Odbornými činnosťami sú: základné sociálne poradenstvo, špecializované sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť v zariadení, rozvoj pracovných zručností, tlmočenie, sprostredkovanie tlmočenia alebo osobnej asistencie, pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností, výchova, preventívna aktivita, pomoc pri pracovnom uplatnení, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, stimulácia komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím, pomoc pri prevádzke domácnosti, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podpora pri organizovaní času, podpora

pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podpora rozvoja osobných záujmov, predchádzanie a riešenie krízových situácií a podpora spoločensky primeraného správania v rámci podpory samostatného bývania, bežné úkony starostlivosti o dieťa.

Obslužnými činnosťami sú: ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva a poskytovanie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch.

Ďalšími činnosťami sú: utváranie podmienok na prípravu stravy, výdaj stravy a výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, úschova cenných vecí, vzdelávanie, záujmová činnosť, poskytovanie osobného vybavenia, nevyhnutného ošatenia a obuvi, prepravy, donáška stravy, požičiavanie pomôcok, zabezpečenie záujmovej činnosti.

Pre objasnenie podstaty komunitného plánovania sociálnych služieb je potrebné charakterizovať pojem **komunita.** Ide o skupinu osôb, pre ktorú je príznačný určitý znak alebo súbor znakov, pričom tieto sú vo všeobecnosti vnímané ako typické. Obec, mesto, mestská časť sa považujú za základnú občiansku komunitu. Osoby žijúce na území jednej samosprávy majú spoločné bydlisko, využívajú tú istú infraštruktúru a do istej miery majú aj príbuzné potreby. Samospráva v záujme občanov vstupuje do kontaktu so štátom, a tak vzniká spleť vzťahov: samospráva – štát, samospráva – občan, štát – občan, pričom jasne definované vzťahy medzi týmito subjektmi môžu byť výrazne dynamizujúcim prvkom rozvoja celého systému sociálnej starostlivosti. Vo vzťahu štát – samospráva bola samosprávam udelená povinnosť mať vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb ako základný nástroj komunitného plánovania.

Komunitné plánovanie poskytuje odpoveď na otázku, aké sociálne služby a v akom rozsahu je potrebné vytvoriť na určitom území, ako by tieto služby mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii. Uvažovanie nad týmito súvislosťami je významné z hľadiska uspokojovania súčasných, ale aj prognózovania budúcich sociálnych potrieb, zvyšovania kvality života obyvateľov či prognózovania tvorby pracovných miest. S ohľadom na dynamické, neustále sa meniace prostredie je náročné naplánovať niektoré procesy a s nimi súvisiace finančné náklady presne, avšak podstatou komunitného plánovania je ich aspoň odhadnúť, pretože inak by bolo konanie samosprávy v tejto oblasti nekoordinované a neefektívne. V kontraste s uvedeným je snaha o poskytovanie:

- väčšieho množstva sociálnych služieb,
- širšej škály sociálnych služieb,
- kvalitnejších sociálnych služieb,
- sociálnych služieb, ktoré budú bližšie k občanom,

a práve takto fungujúci systém zabezpečí komunitné plánovanie a konanie samosprávy v súlade s ním.

2. Ciele, zásady a princípy komunitného plánovania

Komunitné plánovanie má svoje opodstatnenie z viacerých dôvodov. Predovšetkým, umožňuje samospráve riadiť procesy v sociálnej oblasti efektívne. Tento benefit je však iba parciálny. Konečným **cieľom** komunitného plánovania je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť obyvateľov,
- predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- opäť začleniť do komunity tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch vyvolávajú strach a neistotu, či dokonca predstavujú hrozbu pre iných obyvateľov.

Aby komunitné plánovanie nebolo samoúčelné a bolo využiteľné v reálnom živote a prinášalo očakávané pozitívne efekty, mali by byť pri vypracovaní komunitného plánu dodržané tieto **zásady:**

- potreby a rozvojové priority v oblasti sociálnych služieb musia byť stanovené obyvateľmi, ktorí žijú v danej lokalite a ktorých sa plánovanie týka;
- všetky plánované a realizované procesy sú vzájomne previazané, korešpondujú, podporujú sa a vzájomne sa nevylučujú;
- zvyšovanie kvality sociálnych služieb musí byť považované za dôležité a žiaduce a musí byť významnou súčasťou miestnej politiky;
- rozvoj oblasti sociálnych služieb je založený na presvedčení o jedinečnosti, hodnote a dôstojnosti každého užívateľa sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je založené na nasledujúcich **princípoch:**

- **Partnerstvo** – komunitný plán má byť výsledkom spolupráce viacerých účastníkov – zadávateľov, poskytovateľov aj užívateľov sociálnych služieb, verejnosti aj ďalších subjektov. Každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, všetkým účastníkom má byť poskytnutý rovnaký priestor.
- **Rovnosť** – každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu a má im byť poskytnutý rovnaký priestor, aby žiaden účastník nebol diskriminovaný a vylúčený.
- **Informovanosť** – účastníci podieľajúci sa na vypracovaní komunitného plánu medzi sebou komunikujú a vzájomne sa informujú. Spolupráca má byť transparentná, zrozumiteľná, žiadny účastník nesmie byť komunikačne znevýhodnený. Len úzka spolupráca a kvalitná komunikácia môže viesť k vytvoreniu požadovanej ponuky sociálnych služieb.

- **Inovatívnosť** – dynamické prostredie, nové situácie a obmedzené zdroje si vyžadujú hľadanie stále nových prístupov a riešení, ktoré budú môcť byť účinné a efektívne aj tam, kde zastarané riešenia už neplnia svoju funkciu.
- **Kompromis** – komunitný plán by nemal byť prehnane ambiciózny, mal by vychádzať z reálnych potrieb, avšak s ohľadom na dostupné zdroje. Definovanie zoznamu atraktívnych, avšak nereálnych cieľov, nepovedie k rozvoju, ale ku stagnácii a frustrácii z neschopnosti zmeniť stav k lepšiemu. Naopak, správne definované ciele je možné dosiahnuť aj s obmedzenými zdrojmi.
- **Kompetencia** – pri komunitnom pláne je nevyhnutné klásť dôraz na profesionalitu a zodpovednosť zainteresovaných osôb.

3. Subjekty komunitného plánovania

Z princípu partnerstva vychádza potreba spolupráce viacerých subjektov. Základnými subjektmi komunitného plánovania sú zadávatelia, poskytovatelia a prijímatelia (užívatelia) sociálnych služieb, okrem nich však do procesu komunitného plánovania vstupujú tiež verejnosť a ďalšie organizácie.

Zadávatelia sociálnych služieb

Zadávateľmi sociálnych služieb sú subjekty, ktorým zákon ukladá úlohu zabezpečiť sociálne služby na území, ktoré spravujú – v podmienkach Slovenska ide o obce, mestá, mestské časti. Ich činnosť je dopĺňaná činnosťou príslušných samosprávnych krajov. Samospráva na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy rozhoduje o:

- potrebe zrealizovať komunitné plánovanie,
- subjekte, ktorý zabezpečí komunitné plánovanie (samospráva alebo samosprávou poverená organizácia),
- zastupovaní poslancov v procese komunitného plánovania,
- finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- termíne predloženia komunitného plánu zastupiteľstvu na schválenie.

Zadávateľ služby od začiatku komunitného plánovania zverejňuje zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch plánovania.

Poskytovatelia sociálnych služieb

Poskytovateľom sociálnych služieb môže byť samospráva, fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená samosprávou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetky tieto subjekty majú v procese komunitného plánovania rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu. Zapojením sa do komunitného plánovania získavajú poskytovatelia možnosť presadzovať vlastné názory, nadobúdať nové informácie, vytvárať partnerstvá, a tak sa podieľať na tvorbe a výslednej podobe systému. Za ideálnych podmienok by do komunitného plánovania mali byť zapojení poskytovatelia reprezentujúci každú z nasledujúcich kategórií sociálnych služieb:

- poradenské a podporné služby rodine a jednotlivcom,
- služby krízovej intervencie,
- služby dlhodobej sociálnej, príp. kombinovanej sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Taktiež je potrebné prizvať do procesu plánovania poskytovateľov, ktorí realizujú nové aktivity alebo overujú nové metódy, avšak v súčasnosti nie sú zaradení do zákonom definovaného systému sociálnych služieb. Spolupôsobením všetkých poskytovateľov má byť taký systém sociálnych služieb, ktorý udrží obyvateľov na určitom území, pričom ich potreby budú uspokojené.

Užívatelia sociálnych služieb

Užívateľom sociálnych služieb je každá osoba, ktorej sú sociálne služby poskytované. Práva klientov užívajúcich sociálne služby upravuje § 6 zákona o sociálnych službách. Základnými skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať, sú:

- seniori (najmä osoby staršie ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami ako aj ich rodiny,
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania sa a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Zapojením týchto skupín do komunitného plánovania získa samospráva cenné informácie o ich potrebách, na základe čoho bude môcť vybudovať adekvátnu sieť sociálnych služieb uspokojujúcu aj špecifické sociálne potreby, ale aj vytvárať a podporovať preventívne opatrenia.

Verejnosť a ďalšie organizácie

Medzi účastníkov komunitného plánovania patrí aj verejnosť a ďalšie organizácie. Hoci sú títo účastníci označovaní ako nepriami, sú takisto dôležitou súčasťou tvorby komunitného plánu. Najčastejšie sú zapájané záujmové skupiny, občianske iniciatívy či etnické skupiny.

Spolupráca obce s verejnosťou je prejavom spolupatričnosti, spoluúčasti a prehlbuje vzťah k cieľovej skupine. Z praxe vyplýva, že čím je spektrum subjektov zapojených do komunitného plánovania rôznorodejšie, tým kvalitnejší je výsledok tohto procesu.

Verejnosť má byť priebežne oboznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánovania, čo zabezpečí samospráva vhodne zvolenou informačnou stratégiou. Pri príprave komunitného plánu sú oslovené a vyzvané k spolupráci aj ďalšie organizácie, záujmové skupiny, občianske iniciatívy, etnické skupiny a iné subjekty, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Pritom platí, že čím rôznorodejšie spektrum subjektov sa do komunitného plánovania zapojí, tým kvalitnejší je výstup z tohto procesu.

4. Legislatívne normy a strategické dokumenty

Základnú právnu normu v oblasti poskytovania sociálnych služieb predstavuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý stanovuje právny rámec poskytovania sociálnych služieb, financovania sociálnych služieb a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb.

Tento zákon ďalej dopĺňajú:

- zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- ďalšie zákony, všeobecne záväzné nariadenia, interné predpisy sociálnych zariadení.

Okrem legislatívnych noriem, nariadení a interných predpisov tvoria podklad pre spracovanie komunitného plánu aj viaceré strategické a plánovacie dokumenty:

Miestne dokumenty:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nováky na roky 2018 - 2024.
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2016 – 2021.

Regionálne dokumenty:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja 2013 – 2023.
- Všeobecne záväzné nariadenia Trenčianskeho samosprávneho kraja
- Stratégia rozvoja stredného odborného školstva v TSK na roky 2013 – 2020.

Národné dokumenty:

- Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030 (v príprave),
- Národný program reforiem – SR 2020 (zriadenie zariadení starostlivosti o deti, zamestnávanie žien, zamestnanosť a sociálna inklúzia, zlepšenie kvality a dostupnosť sociálnych služieb diverzifikáciou financovania poskytovateľov sociálnych služieb a jednoznačnejším vymedzením kompetencií zodpovedných subjektov),
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030,
- Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2020– 2025 (v príprave),
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím,
- Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020,
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 – 2020,
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030,
- Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2030 (v príprave).

Dokumenty EÚ:

- Európa 2030,
- Amsterdamská zmluva – hlava IX, články 136 – 145. Amsterdamská zmluva posilňuje základné princípy ako sú ľudské práva a sociálne práva,
- Lisabonská zmluva – program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti,
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Dohovor o právach dieťaťa,
- Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- Európska sociálna charta.

5. Kompetencie mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Kompetencie obce (mesta Nováky) v oblasti poskytovania sociálnych služieb upravuje **zákon o sociálnych službách v § 80**, podľa ktorého obec:

a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,

c) je správnym orgánom v konaniach o:

   1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,

   2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,

   3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,

   4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť,

d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,

e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

   1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,

   2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,

   3. opatrovateľskej služby,

   4. prepravnej služby,

   5. odľahčovacej služby,

   6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,

   7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,

f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,

g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby,

h) uzatvára zmluvu:

   1. o poskytovaní sociálnej služby,

   2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku

na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,

j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,

k) môže poskytnúť finančný príspevok na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,

l) poskytuje finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

m) môže poskytovať finančný príspevok podľa zákona č. 448/2008 Z. z. podľa § 75 ods. 6 na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

n) môže poskytovať finančný príspevok podľa zákona č. 448/2008 Z. z. podľa § 75 ods. 7 na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,

p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,

q) vedie evidenciu:

   1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,

   2. rozhodnutí podľa písmena c),

   3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,

s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,

t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,

u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d).

v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V nadväznosti na novelu zákona o sociálnych službách, ktorej väčšina ustanovení nadobudla účinnosť 1. januára 2018, vydáva obec poskytovateľom sociálnych služieb poskytovaných v nocľaháreni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári na ich žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s KPSS obce. Ak je žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku obec, písomné vyjadrenie vydá obec z vlastného podnetu.

Podľa § 110ah ods. 3 zákona o sociálnych službách sa považuje podmienka súladu žiadosti o poskytnutie predmetného finančného príspevku na rozpočtový rok 2019 s KPSS príslušnej obce za splnenú.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Významnou súčasťou analytickej časti komunitného plánu ako nástroja strategického riadenia oblasti sociálnych služieb je socio-demografická analýza, ktorá charakterizuje obyvateľstvo žijúce na určitom území na základe rôznorodých kritérií. Bližšie poznanie charakteristík obyvateľstva umožní samospráve lepšie spoznať prostredie, v ktorom sa komunitné plánovanie odohráva a od ktorého sa odvíja. V rámci tejto kapitoly teda bližšie špecifikujeme základné cieľové skupiny sociálnych služieb, na čo v nasledujúcej kapitole nadviažeme konkrétnymi sociálnymi službami, ktoré mesto svojim obyvateľom v súčasnosti poskytuje.

Popis územia

Mesto Nováky patrí do Trenčianskeho kraja, nachádza sa v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny, približne 11 km od okresného mesta Prievidza, 53 km od krajského mesta Trenčín. Cestná vzdialenosť od hlavného mesta Bratislavy je 173 km. Nováky zaberajú rozlohu 19,29 km^2. K 31.12.2020 boli obývané 4 174 obyvateľmi, hustota zaľudnenia predstavuje 216,38 obyv./km^2.

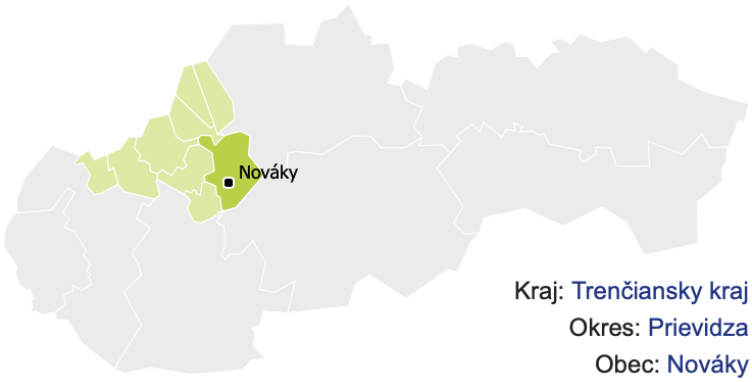

6. Analýza sociologických údajov

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

Základným demografickým ukazovateľom je počet obyvateľov. Jeho vývoj v rokoch 2011 – 2020 zaznamenáva graf č. 1. Aktuálne žije v Novákoch o 242 obyvateľov menej ako v roku 2010 – 4 416 obyvateľov. Ako si neskôr ukážeme, za medziročné poklesy v počte obyvateľov môže predovšetkým výrazný prirodzený úbytok obyvateľstva, doplnený aj o mechanický úbytok (viac ľudí sa z trvalého pobytu odhlási ako sa na trvalý pobyt prihlási). Najviac občanov malo v sledovanom desaťročí mesto Nováky v roku 2011 – 4 283 obyvateľov, najmenej – 4174 obyvateľov v roku 2020. Počtom obyvateľov, taktiež aj hustotou zaľudnenia, patrí mesto Nováky medzi malé mestá Slovenska.

Rozhodnutie bývať a zotrvať na určitom území je determinované mnohými faktormi, jedným z nich je aj kvalita sociálnej oblasti, ktorej súčasťou sú aj sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách. Vývoj počtu obyvateľov v meste za posledných 10 rokov zachytáva nasledujúci graf.

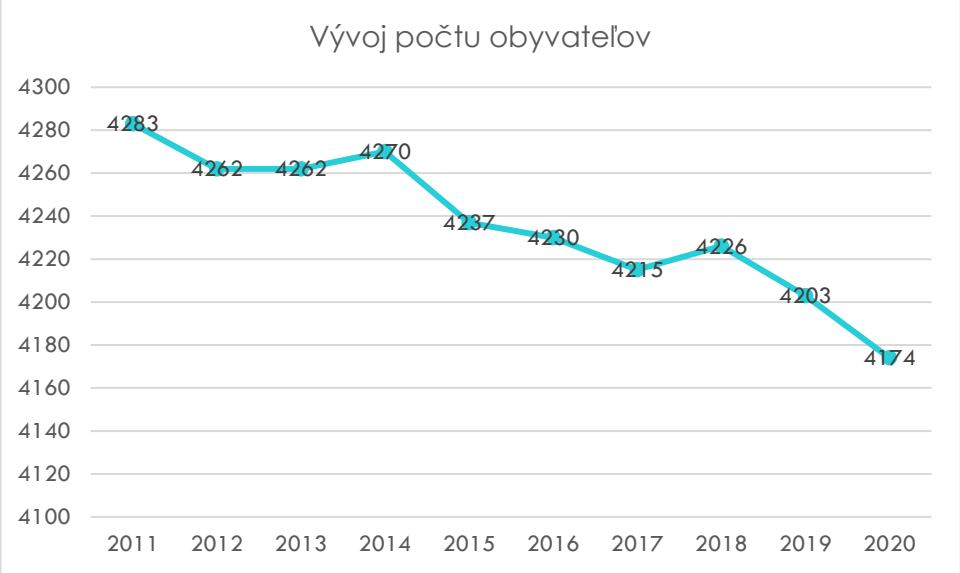

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov mesta Nováky – absolútne vyjadrenie, Zdroj: ŠÚSR

Z hľadiska pohlavnej štruktúry počet žien žijúcich v meste Nováky dlhodobo prevyšuje počet mužov. Takýto stav môžeme pozorovať vo väčšine slovenských miest a obcí, keďže žien sa rodí viac a dožívajú sa aj vyššieho veku. Na začiatku aj na konci sledovaného obdobia bola situácia v meste Nováky porovnateľná – **50,8 % žien k 49,2 % mužov**. Celkový počet žien aj mužov však v čase klesá z dôvodu prirodzeného aj mechanického úbytku obyvateľstva. Pohlavnú štruktúru mesta Nováky zachytáva nasledujúci graf č. 2.

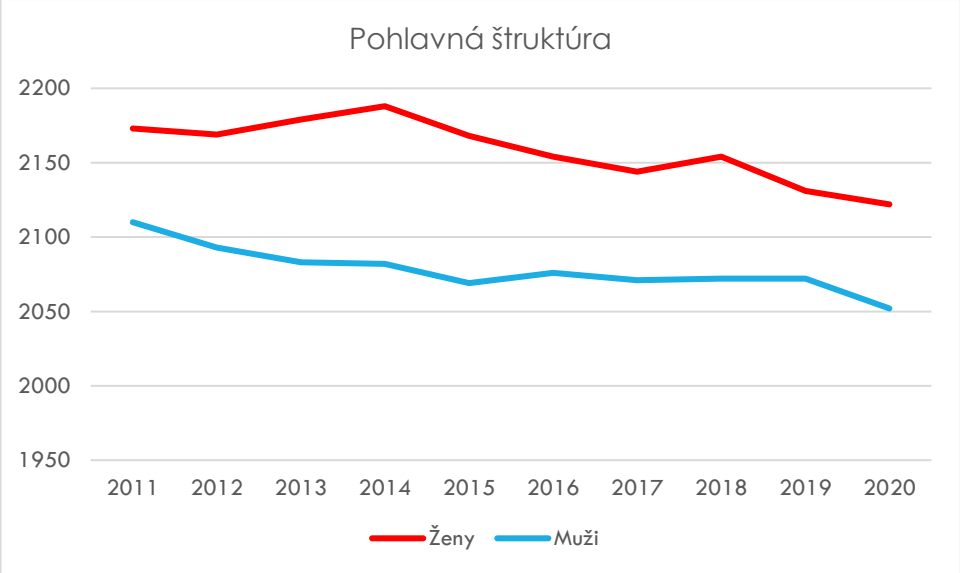

Graf č. 2: Vývoj pohlavnej štruktúry mesta Nováky 2011-.2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Ďalšími významnými charakteristikami, ktoré by v procese plánovania sociálnych služieb nemali zostať nepovšimnuté, sú **prirodzený prírastok** (resp. úbytok), **mechanický prírastok** (resp. úbytok) a celkový prírastok (resp. úbytok) obyvateľstva. Zatiaľ čo prirodzený prírastok/úbytok nás informuje o rozdiele medzi počtom živonarodených a počtom

zomrelých na určitom území, mechanický prírastok/úbytok zachytáva rozdiel medzi počtom prisťahovaných osôb na určité územie a počtom vysťahovaných osôb z toho istého územia. **Celkový prírastok/úbytok** je následne súhrnom (súčtom) prirodzeného a mechanického prírastku/úbytku a zachytáva celkový pohyb obyvateľstva v rámci určitého územia.

Rozdiel medzi zmieňovanými ukazovateľmi spočíva tiež v nástrojoch, akými môže samospráva vplývať na ich pozitívny vývoj. V snahe o **dosahovanie, resp. zvyšovanie prirodzeného prírastku** jej môže byť nápomocná:

- **nepriama podpora miery pôrodnosti,** napr. prostredníctvom podpory bývania pre mladé rodiny, podpory a rozširovania voľnočasových možností pre deti a mládež, rozširovania kapacít predškolských a školských zariadení a pod.,
- **pôsobenie na znižovanie miery úmrtnosti**, napr. informačnými kampaňami propagujúcimi zdravý životný štýl, podporou kvalitných sociálnych zariadení s vyškoleným personálom a podporou možností trávenia voľného času seniorov tak, aby viedli aktívny, spokojný a pestrý život.

Dosahovanie, resp. zvyšovanie mechanického prírastku už zahŕňa podstatne viac aktivít, a to nielen v sociálnej, ale aj hospodárskej a environmentálnej oblasti. Záujemcovia o bývanie v určitej lokalite zvažujú široké spektrum faktorov – od občianskej vybavenosti, cez kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry či možnosti sociálneho vyžitia až po dostupnosť zelene na danom území.

Aj keď vzhľadom na vyššie uvedené sa môžu prirodzený a mechanický prírastok javiť ako dva separátne ukazovatele, v skutočnosti sa môžu, ale nemusia vzájomne ovplyvňovať. Napríklad, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre mladé rodiny s deťmi, existuje predpoklad, že mladí ľudia sa na toto územie budú sťahovať s cieľom založiť si rodinu, čo sa prejaví na mechanickom, ale aj prirodzenom prírastku. Podobne, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre seniorov, môže toto územie lákať seniorov z iných miest a obcí, aby sa prisťahovali, čo sa môže prejaviť na miere úmrtnosti.

V meste Nováky v uplynulej dekáde počet zomrelých prevyšoval počet živonarodených v 7 rokoch z 10. Táto skutočnosť je s veľkou pravdepodobnosťou dôsledkom vývoja priemerného veku obyvateľstva a vývoja podielu poproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov – dochádza k celkovému starnutiu obyvateľstva. Ako si aj neskôr na štatistických dátach ukážeme, obyvateľstvo mesta Nováky starne, čo vplýva aj na mieru úmrtnosti v meste. Je pravdepodobné, že do vyššieho poproduktívneho veku sa aktuálne dostávajú ročníky, ktoré boli v meste výrazne zastúpené. Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v meste zachytáva nasledujúca tabuľka a graf.

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ŽIVONARODENÍ	41	32	32	36	41	34	25	44	30	31
ZOMRELÍ	32	42	52	57	40	45	46	44	41	65
PRIRODZENÝ PRÍRASTOK/ ÚBYTOK	9	-10	-20	-21	1	-11	-21	0	-11	-34

Tabuľka č. 1: Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

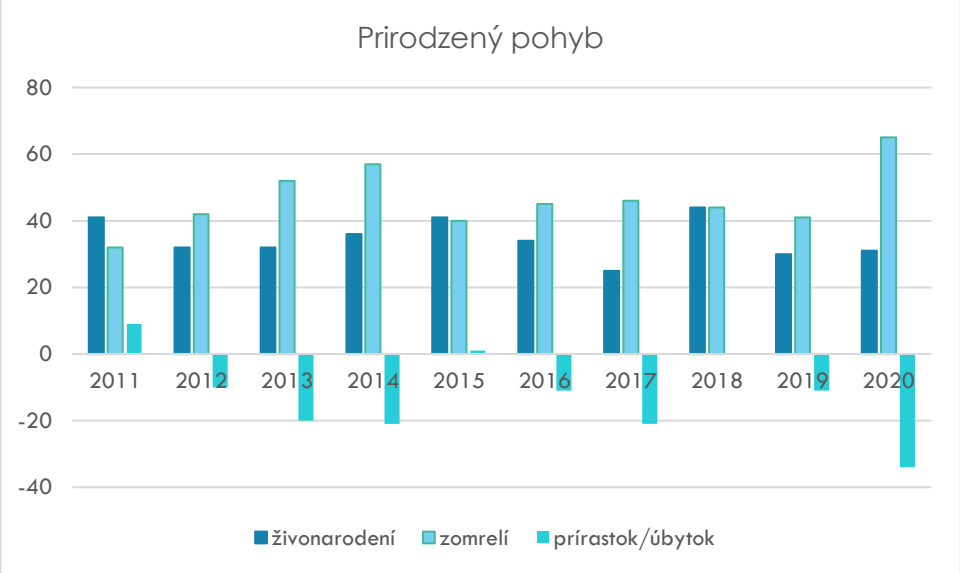

Graf č. 3: Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Sčítaním počtu živonarodených a zomrelých osôb na určitom území získavame hodnoty prirodzeného prírastku, resp. úbytku. V meste Nováky môžeme hovoriť o dlhodobo pretrvávajúcom **prirodzenom úbytku obyvateľstva**, pričom najväčší úbytok mesto zaznamenalo v roku 2020. Tento úbytok môžeme pripísať aj stále prebiehajúcej celosvetovej pandémii ochorenia COVID-19. Prirodzený prírastok v uplynulej dekáde mesto zaznamenalo v rokoch 2011 a 2015. Uvedené dokumentuje nasledujúci graf č. 4.

Graf č. 4: Vývoj prirodzeného pohybu v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Okrem prirodzeného pohybu má významný vplyv na vývoj počtu obyvateľov aj mechanický pohyb obyvateľstva. Výsledkom mechanického pohybu je migračné saldo. Mechanickým pohybom rozumieme migráciu (imigráciu a emigráciu, resp. prisťahovanie a vysťahovanie), ktorú možno interpretovať aj ako indikátor celkovej atraktivity prostredia. Rozhodovanie obyvateľov, či vo svojej súčasnej lokalite zostanú, sa deje na základe mnohých faktorov: dostupných pracovných príležitostí, cenovej relácie nehnuteľností, kvality životného prostredia, dostupnosti sociálnych služieb, možností trávenia voľného času, kvality dopravnej infraštruktúry a podobne. V prípade, že viac ľudí z lokality odchádza ako do nej prichádza, pravdepodobne existuje nesúlad medzi potrebami občanov a možnosťami lokality. V tejto súvislosti je dokument KPSS zdrojom cenných informácií, ktoré môže mesto využiť vo svoj prospech.

Počas uplynulej dekády prevyšoval počet prisťahovaných osôb nad počtom vysťahovaných osôb z mesta Nováky v 7 rokoch z 10. Najviac, 114 osôb, sa prisťahovalo do mesta v roku 2014. Naopak najmenej prisťahovaných bolo v roku 2015, 66 osôb. Najviac občanov opustilo mesto Nováky v roku 2019, 106 osôb.

Počet prisťahovaných a vysťahovaných osôb v sledovanom období a vzájomný vzťah týchto dvoch ukazovateľov dokumentuje nasledujúca tabuľka a graf.

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PRISŤAHOVANÍ	84	77	110	114	66	97	85	99	94	76
VYSŤAHOVANÍ	70	88	90	85	100	93	79	88	106	71
MIGRAČNÉ SALDO	14	-11	20	29	-34	4	6	11	-12	5

Tabuľka č. 2: Mechanický pohyb v meste Nováky v rokoch 2011 – 2020, zdroj: ŠÚ SR

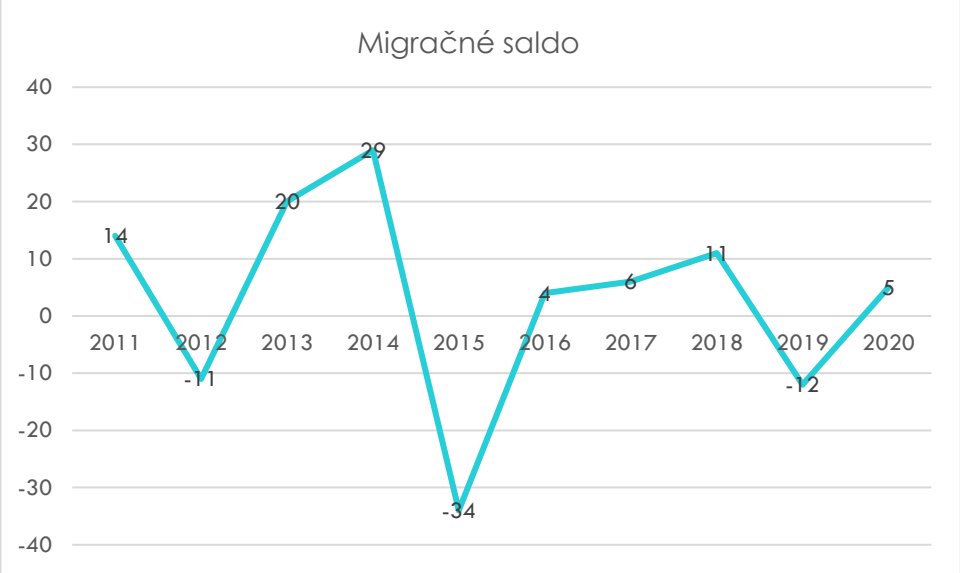

Graf č. 5: Vývoj mechanického pohybu obyvateľstva v meste Nováky v rokoch 2011 – 2020, zdroj: ŠÚ SR

Súčtom prirodzeného a mechanického pohybu je **celkový pohyb** obyvateľstva. Počas sledovaného obdobia dosiahlo mesto kladné hodnoty iba v rokoch 2011, 2014 a 2018.

Znižovanie počtu obyvateľov má svoje negatívne dôsledky – môže vypovedať o celkovej neatraktivite prostredia, čo prispieva k ďalšej akcelerácii prirodzeného a mechanického úbytku.

S odchodom ľudí z určitého územia odchádza aj pracovná sila, klesá atraktivita prostredia pre investorov, znižuje sa počet nových/voľných pracovných miest, klesá kúpyschopnosť obyvateľstva, znižujú sa príjmy pre mestský rozpočet v podobe daní a poplatkov, klesá kvalita života obyvateľov, zhoršuje sa sociálna situácia obyvateľov, zvyšuje sa sociálne napätie. Mnoho (najmä mladých) ľudí odchádza žiť do iných regiónov, v dôsledku čoho zanechávajú svojich rodinných príslušníkov odkázaných na externú sociálnu pomoc. Aj na tieto skutočnosti je potrebné myslieť pri komunitnom plánovaní.

Na základe údajov získaných zo Štatistického úradu sme zostavili nasledujúcu tabuľku a graf, ktoré deklarujú celkový pohyb obyvateľstva v meste Nováky.

ROK	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
PRIRODZENÝ POHYB	9	-10	-20	-21	1	-11	-21	0	-11	-34
MECHANICKÝ POHYB	14	-11	20	29	-34	4	6	11	-12	5
CELKOVÝ POHYB	23	-21	0	8	-33	-7	-15	11	-23	-29

Tabuľka č. 3: Vývoj celkového pohybu v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

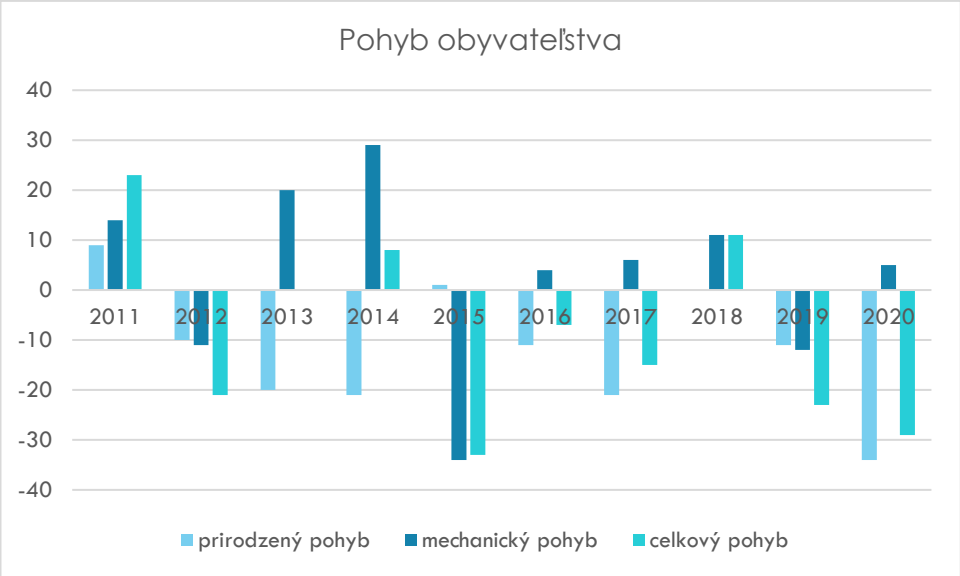

Graf č. 6: Vývoj celkového pohybu v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Špecifickým ukazovateľom vstupujúcim do štatistík je aj negatívny demografický jav - potratovosť. V sledovanom období 2011 – 2020 môžeme vidieť postupne mierny pokles potratovosti. V posledných 4 rokoch potratovosť v Novákoch klesala a počet potratov na 1 000 obyvateľov (hrubá miera potratovosti) sa znížil z 2,612 v roku 2017 na 0,713 v roku 2020. Potratovosť mesta Nováky zachytáva nasledujúca tabuľka č. 4

ROK	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
POČET POTRATOV	8	6	5	6	10	7	11	6	8	3
MIERA POTRATOVOSTI V ‰	1,87	1,402	1,174	1,404	2,352	1,651	2,612	1,427	1,902	0,713

Tabuľka č. 4: Počet potratov v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Sobáše a rozvody ako dôležitá súčasť demografického správania priamo aj nepriamo súvisia s pôrodnosťou a teda aj s celkovým smerovaním populácie. Od roku 2011 do roku 2020 bolo v Novákoch v priemere uzavretých 22,2 manželstiev ročne. Vyššia sobášnosť bola zaznamenaná koncom sledovaného obdobia, pričom najviac manželstiev vzniklo v roku 2017, 29 sobášov. V roku 2020 zaznamenávame mierny pokles, 20 sobášov.

Priemerne sa v Novákoch rozvedie 7 manželstiev za rok (10-ročný priemer). Najviac rozvodov (9) sa uskutočnilo v rokoch 2011 a 2013. Rozvodovosť má klesajúci trend. Na začiatku sledovaného obdobia sa na 1000 obyvateľov Novákov uskutočnilo 2,104 rozvodov za rok. Na konci sledovaného obdobia sa už miera rozvodovosti dostala na 1,664. Sobášnosť a rozvodovosť mesta Nováky zachytáva nasledujúca tabuľka č. 5 a graf č. 7.

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POČET SOBÁŠOV	18	19	16	28	18	21	29	27	26	20
HRUBÁ MIERA SOBÁŠNOSTI	4,21	4,44	3,76	6,55	4,23	4,95	6,88	6,42	6,18	4,76
POČET ROZVODOV	9	8	8	6	8	7	6	4	6	7
HRUBÁ MIERA ROZVODOVOSTI	2,10	1,87	2,11	1,40	1,88	1,65	1,43	0,95	1,43	1,66

Tabuľka č. 5: Počet sobášov a rozvodov v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

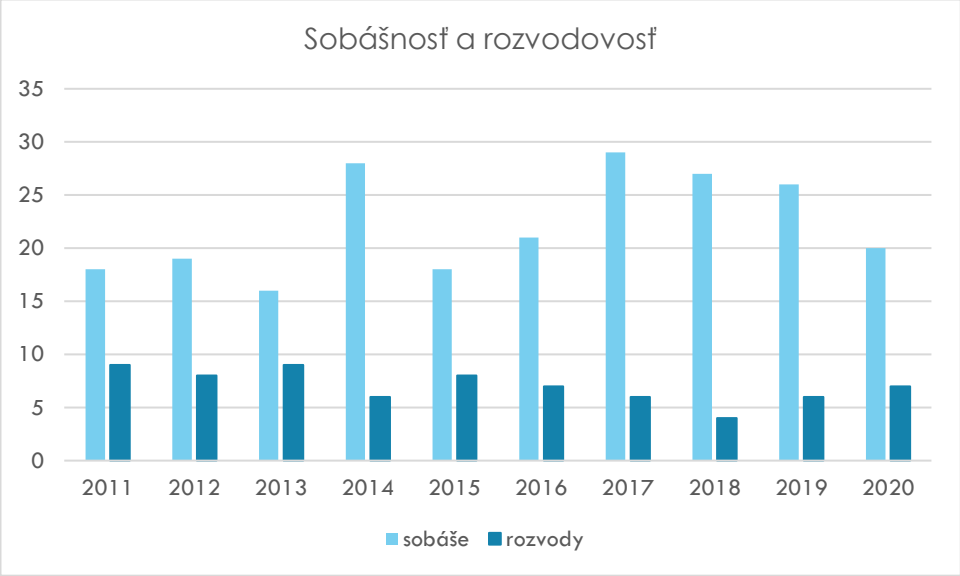

Graf č. 7: Počet sobášov a rozvodov v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Seniori

V súčasnosti je pre viaceré európske regióny príznačné starnutie obyvateľstva. Tento vývojový trend predstavuje značnú záťaž pre sociálny systém, kedy stále menšia skupina produktívnych osôb pracuje na stále väčšiu skupinu osôb v poproduktívnom veku. Uvedená situácia je z dlhodobého hľadiska neudržateľná, a preto v súčasnosti už existujú strategické dokumenty a implementujú sa politiky zamerané na koordináciu, resp. zmierňovanie dopadov tohto nepriaznivého vývoja.

Obyvateľov je podľa veku možné začleniť do 3 základných skupín, ktoré vypovedajú o ich produktivite. Predproduktívne obyvateľstvo (0 – 14 rokov), produktívne obyvateľstvo (15 – 64 rokov) a poproduktívne obyvateľstvo (65+ rokov).

Sledovanie produktivity obyvateľstva je dôležité z dôvodu zabezpečenia adekvátnej sociálnej a technickej infraštruktúry na území mesta. Napríklad neustále sa zväčšujúca skupina detí v predproduktívnom veku vyvoláva tlak na budovanie jaslí a detských ihrísk, naopak, zväčšujúca sa skupina poproduktívneho obyvateľstva indikuje potrebu rozširovania, resp. budovania zariadení pre seniorov, denných centier, denných stacionárov, prepravnej služby, opatrovateľskej služby a pod.

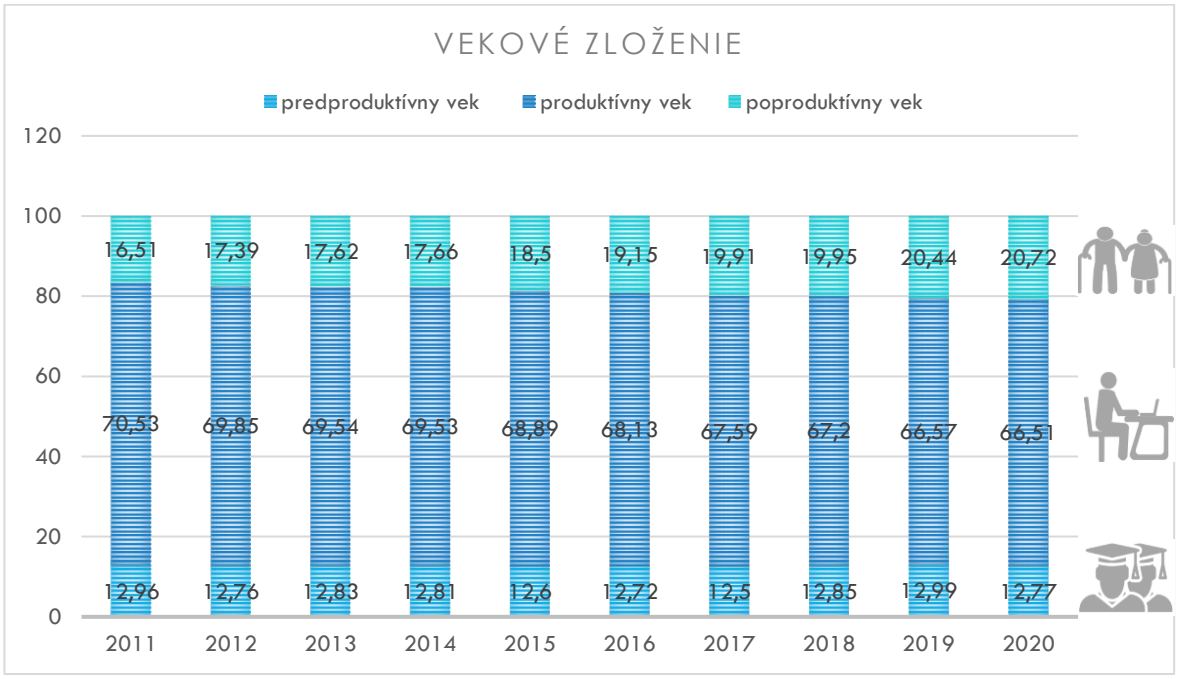

Graf č. 8: Vývoj počtu predproduktívnych, produktívnych a poproduktívnych obyvateľov v meste Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Predchádzajúci graf zachytáva obyvateľstvo z hľadiska produktivity. Predproduktívna a produktívna kategória obyvateľstva sa postupom času zmenšuje, naopak poproduktívna kategória rastie. V roku 2011 tvorilo poproduktívne obyvateľstvo vo veku 65 a viac rokov 16,51 % celkového obyvateľstva, o desaťročie neskôr to je už takmer

21 %. Uvedené viditeľnejšie zachytáva graf č. 9 znázorňujúci iba **vývoj počtu obyvateľov v poproduktívnom veku,** t. j. obyvateľov starších ako 65 rokov.

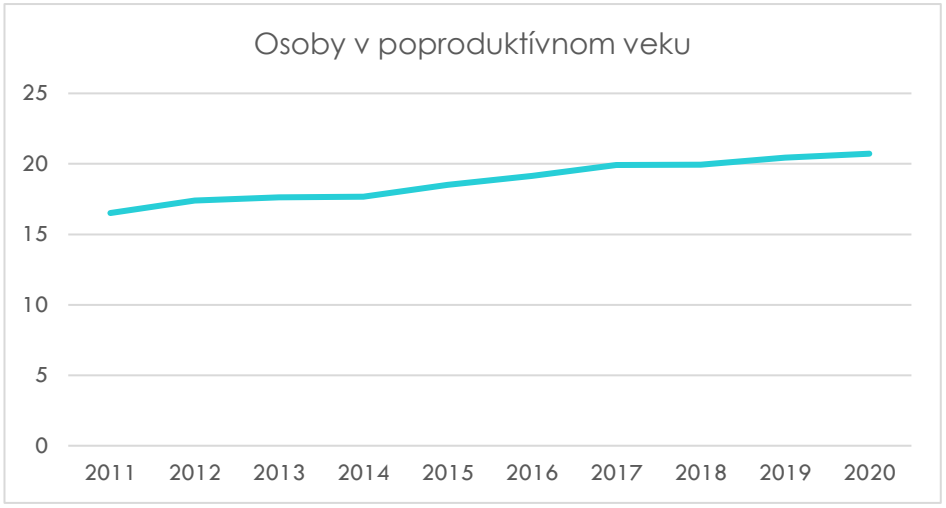

Graf č. 9: Vývoj počtu obyvateľov v poproduktívnom veku 2011 – 2020, Zdroj: ŠÚSR

Na tomto mieste na štatistických dátach deklarujeme, čo sme už vyššie naznačili – v meste Nováky **dochádza k starnutiu obyvateľstva**. Zatiaľ čo v roku 2011 bol priemerný vek obyvateľov 41,97 roka, v roku 2020 to už bolo 44,26 roka. Takýto trend je charakteristický pre mnohé regióny Európskej únie, v dôsledku čoho sa na úrovni EÚ a aj na národných úrovniach začali zostavovať dokumenty zamerané špeciálne na „starnúcu" Európu, t. j. na vytváranie potrebných postupov, tovarov a služieb pre zväčšujúcu sa skupinu poproduktívneho obyvateľstva.

Priemerný vek obyvateľov mesta Nováky zachytáva nasledujúci graf č. 10 a tabuľka č. 6

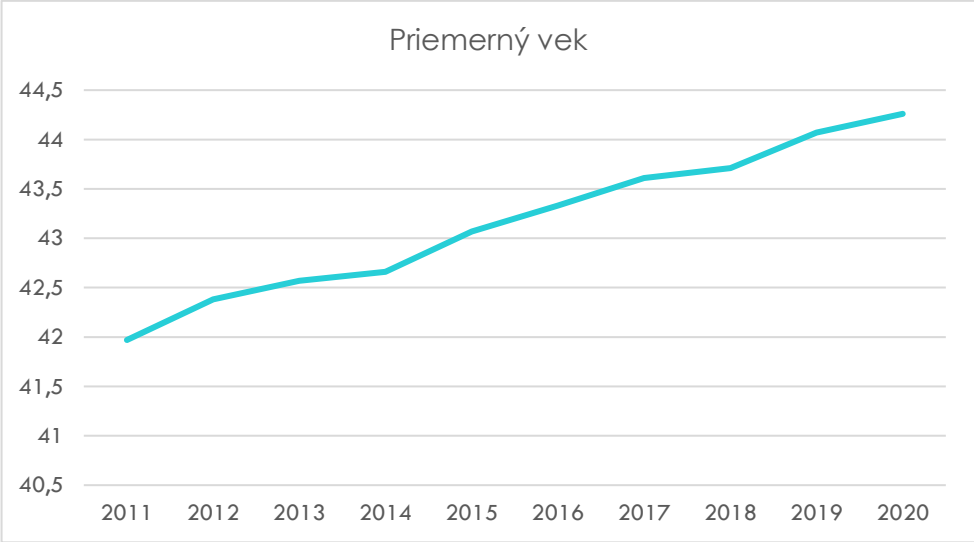

Graf č. 10: Vývoj priemerného veku v meste Nováky za posledných 10 rokov, Zdroj: ŠÚSR

Vekovú štruktúru obyvateľstva je možné vyjadriť indexom populačnej dynamiky (index starnutia), ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľstva. Index populačnej dynamiky vyjadruje, koľko obyvateľov v poproduktívnom veku (65+) pripadá na 100 obyvateľov predproduktívneho veku (0-14 rokov). K 31.12. 2020 bol index starnutia 162,3, čo znamená, že na 100 obyvateľov vo vekovej skupine 0-14 rokov pripadá 162 osôb starších ako 65 rokov. Na základe hodnôt indexu sa veková štruktúra mesta Nováky charakterizuje ako regresívna, pretože poproduktívna zložka prevláda nad predproduktívnou zložkou obyvateľstva.

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PRIEMERNÝ VEK	41,97	42,38	42,57	42,66	43,07	43,33	43,61	43,71	44,07	44,26
INDEX STARNUTIA	127,4	136,2	137,3	137,8	146,8	150,6	159,2	155,3	157,3	162,3

Tabuľka č. 6: Priemerný vek a index starnutia obyvateľov mesta Nováky 2011 – 2020 (absolútne vyjadrenie), Zdroj: ŠÚSR

Existuje niekoľko nástrojov, ktorými môže samospráva zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov a znížiť riziko sociálnej exklúzie tejto cieľovej skupiny. Nástroje môžu byť preventívne alebo nápravné. **Nástrojmi preventívneho charakteru** sú tie, ktorými sa samospráva snaží predchádzať vzniku problémov súvisiacich so socializáciou seniorov, akými sú napr. nedostatok kontaktu s inými ľuďmi, nedostatok príležitostí pre sebarealizáciu, nedostatok relevantných informácií a pod. **Nápravné nástroje** prichádzajú na rad až vtedy, ak preventívne opatrenia absentovali, neboli vhodne zvolené alebo neboli dostatočne účinné. Medzi typické nápravné opatrenia patrí poskytovanie rôznych finančných príspevkov.

Medzi **štandardné sociálne služby poskytované samosprávami seniorom** možno zaradiť napr. opatrovateľskú službu, služby denných centier, denných stacionárov a zariadení pre seniorov, prepravnú službu a sociálnu službu poskytovanú v jedálni. Ako nástroj socializácie seniorov a prevencie pred sociálnym vylúčením slúži často organizovanie rôznych kultúrnych, vzdelávacích či spoločenských podujatí práve pre túto cieľovú skupinu.

Pri vytváraní sociálnej infraštruktúry pre poproduktívne obyvateľstvo je dôležité brať ohľad na potreby tejto skupiny. V sociálnej starostlivosti o seniorov by sa primárne mali hľadať riešenia v rámci prirodzeného prostredia seniora (v rodine) a iba ak pomoc zo strany rodiny nie je možné poskytnúť, vzniká tlak na vznik sociálnych služieb. Tieto sociálne služby by taktiež mali byť primárne orientované na služby poskytované na ambulantnej báze, prípadne v domácom prostredí klienta a až v nevyhnutných prípadoch pobytovou formou v zariadení.

Ťažko zdravotne postihnutí

Ťažko zdravotne postihnuté osoby – aj keď navonok vystupujú pod týmto všeobecným, súhrnným označením – sú členitá cieľová skupina komunitného plánovania, v rámci ktorej sa potreby jednotlivcov spravidla výrazne líšia. **Ťažko zdravotne postihnutými sú fyzické osoby, ktorých miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.** Takýmito osobami môžu byť napríklad osoby s pohybovým či zmyslovým postihnutím, osoby s duševnými poruchami a poruchami správania sa, osoby s poruchami nervového systému, ale aj osoby s poruchami výživy a premeny látok (celiatici, diabetici) a pod. Z uvedeného je zrejmé, že potreby ŤZP osôb v rámci jednotlivých skupín postihnutia tak, ako ich definuje zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nemusia byť a spravidla ani nie sú totožné, preto **pri plánovaní sociálnych služieb nemožno ťažko zdravotne postihnutých vnímať ako homogénnu skupinu**. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že okrem samotného druhu postihnutia na potreby ŤZP vplývajú aj ďalšie faktory – sociálne zázemie, vek, vzdelanie a pod.

Aby mohlo byť plánovanie komunitných sociálnych služieb pre ŤZP osoby efektívne, **je žiaduce, aby samospráva disponovala štatistickými dátami o štruktúre postihnutia a ďalších sociálnych charakteristikách ŤZP občanov.** Na účely komunitného plánovania boli údaje o tejto cieľovej skupine získané z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Prehľad ťažko zdravotne postihnutých žijúcich na území mesta Nováky v členení podľa vekových kategórií a typu postihnutia zachytávajú nasledujúce tabuľky č. 7 a 8.

Veková skupina	Počet	Veková skupina	Počet
0 – 2 roky	0	50 – 59 rokov	96
3 – 4 roky	2	60 – 61 rokov	16
5 – 15 rokov	16	62 – 69 rokov	113
16 – 17 rokov	1	70 – 79 rokov	104
18 – 24 rokov	10	80 – 89 rokov	65
25 – 39 rokov	40	90 – 99 rokov	12
40 – 49 rokov	38	100 a viac rokov	0
Spolu			**513**

Skupina postihnutia podľa prílohy č. 3 zákona 447/2008 Z. z.	Počet
Skupina I: Infekčné a parazitárne choroby	0
Skupina II: Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov	6
Skupina III: Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok	56
Skupina IV: Duševné poruchy a poruchy správania sa	36

Skupina V: Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy, periférnych nervov)	59
Skupina VI: Zrak	14
Skupina VII: Poškodenie ORL orgánov (sluchový, rovnovážny orgán, dýchacie a hltacie orgány) a ďalšie ORL postihnutia	8
Skupina VIII: Srdce a obehové ústrojenstvo	71
Skupina IX: Dýchacia sústava	7
Skupina X: Tráviace ústrojenstvo	48
Skupina XI: Ochorenie kože	7
Skupina XII: Pohybový a podporný aparát	95
Skupina XIII: Močové ústrojenstvo	12
Skupina XIV: Pohlavné orgány	19
Skupina XV: Hlava a tvár	1
Skupina XVI: Kombinované postihnutie zraku a sluchu	0
Nezaradené	74
Spolu	**513**

Tabuľka č. 7 a 8: ŤZP podľa veku a skupiny postihnutia – údaje k 31. 12. 2020. Zdroj: ÚPSVR

Z celkového počtu 513 ťažko zdravotne postihnutých, ktorí mali trvalý pobyt na území mesta Nováky k 30. 6. 2021, bolo najviac vo veku 62 – 69 rokov a 70 – 79 rokov. Z hľadiska druhu postihnutia najviac osôb trpí postihnutím pohybového a podporného aparátu (18,50 %), postihnutím srdca a obehového ústrojenstva (13,8 %), endokrinnými poruchami, poruchami výživy a premeny látok (11%).

Mesto Nováky zabezpečuje pre ľudí s postihnutím pohybového aparátu dostatočný a potrebný bezbariérový prístup vo viacerých verejných budovách a tiež na verejných priestranstvách.

Väčšiu časť ťažko zdravotne postihnutých obyvateľov tvoria podľa grafu č. 11 ženy, v percentuálnom pomere 57,4 % k 42,6 % mužov.

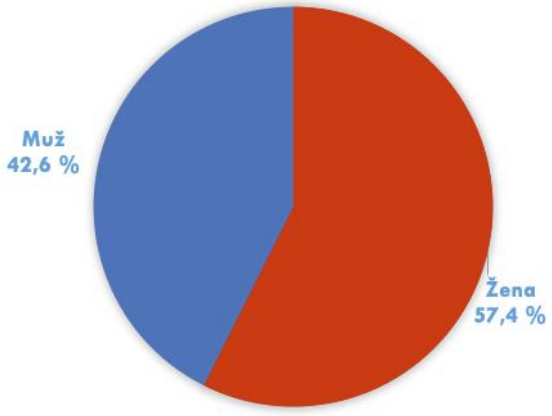

Graf č. 11: ŤZP podľa pohlavia – údaje k 30. 6. 2021. Zdroj: ÚPSVR

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Sociálne vylúčenie predstavuje stav dlhodobej separácie jednotlivca od spoločnosti, ktorý môže nastať ako dôsledok rôznych, niekedy náhlych skutočností, najčastejšie však v dôsledku straty zamestnania, nedostatočného vzdelania, ťažkého zdravotného postihnutia, staroby, závislosti od návykových látok, finančnej nestability, pôvodu, rasy, príslušnosti k etniku či vierovyznaniu. Sociálne vylúčenie sa prejavuje nezáujmom jednotlivca, resp. skupiny ľudí s určitými znakmi o zvyšok spoločnosti alebo/a súčasne nezáujmom spoločnosti o tohto jednotlivca/túto skupinu. Sociálne vylúčené osoby predstavujú minoritu a ich sociálne problémy a potreby sú výrazne odlišné od problémov a potrieb majority, môžu mať dokonca až existenčný charakter. Osoby stojace „na okraji" spoločnosti obvykle svoju situáciu nedokážu riešiť samostatne, ale sú odkázané na pomoc a spolupatričnosť iných ľudí. Tam, kde zlyhá rodina a blízki známi, nastupuje pomoc vyšších inštancií.

Samospráva disponuje relatívne širokou škálou nástrojov, ktorými môže predchádzať sociálnemu vylúčeniu alebo eliminovať jeho dôsledky. Aj v tomto prípade môžeme opatrenia rozčleniť na preventívne a nápravné. Preventívnymi opatreniami sú najmä aktivity zamerané na osvetu obyvateľstva (napr. v oblasti finančnej gramotnosti, škodlivosti návykových látok a pod.), informovanie verejnosti (napr. o voľných pracovných miestach, vzdelávacích kurzoch a pod.), združovanie ľudí (kultúrne a spoločenské podujatia), podporu voľnočasových možností (budovanie športovísk, zakladanie záujmových spolkov a pod.) a rôzne iné. Nápravné opatrenia zahŕňajú poskytovanie rôznych finančných príspevkov, budovanie liečební pre ľudí závislých od návykových látok či budovanie nocľahární pre ľudí bez domova a pod.

Faktorom sociálneho vylúčenia v podmienkach Slovenskej republiky je najčastejšie ťažké zdravotné postihnutie či staroba, ale aj dlhodobá nezamestnanosť a príslušnosť k rómskemu etniku. Ďalšími skupinami ohrozenými sociálnym vylúčením sú napr. osoby po výkone trestu, osoby bez domova a týrané osoby.

Viaceré štatistické dáta týkajúce sa osôb ohrozených sociálnym vylúčením sa evidujú v špecializovaných inštitúciách (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR a pod.), preto možno považovať mieru ich dostupnosti a rýchlosť prístupu k nim z pohľadu mesta za nižšiu. Problematická je v tomto smere aj reprezentatívnosť dát, keďže nie každá osoba ohrozená sociálnym vylúčením je v štatistikách evidovaná (napr. nie každý alkoholik je liečený, nie každá týraná osoba domáce násilie nahlási a pod.). Je to teda aj absencia dát, ktorá do určitej miery znemožňuje poskytovanie správnych sociálnych služieb v adekvátnom rozsahu, v správnom čase a na správnom mieste, čo si samospráva uvedomuje, a preto má záujem pracovať na zvýšení prísunu potrebných dát aj tohto charakteru.

Ako sme už naznačili, medzi zraniteľné skupiny obyvateľstva ohrozené sociálnym vylúčením patria **osoby s nižším vzdelaním.** Na území mesta Nováky sa nachádza materská škola, základná škola a Spojená škola. Vysokoškolské vzdelanie je obyvateľom najbližšie k dispozícii v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja v Trenčíne.

Najviac obyvateľov mesta Nováky má najvyššie ukončené vzdelanie úplné stredné odborné s maturitou (22 %) a učňovské vzdelanie bez maturity (16 % obyvateľov). Ďalšími početnými skupinami sú obyvatelia bez školského vzdelania (14 %) a obyvatelia so základným vzdelaním (13 %), (treba však dodať, že v tejto skupine sú zarátané aj osoby – deti a žiaci – ktoré sa vzdelávajú alebo budú vzdelávať).

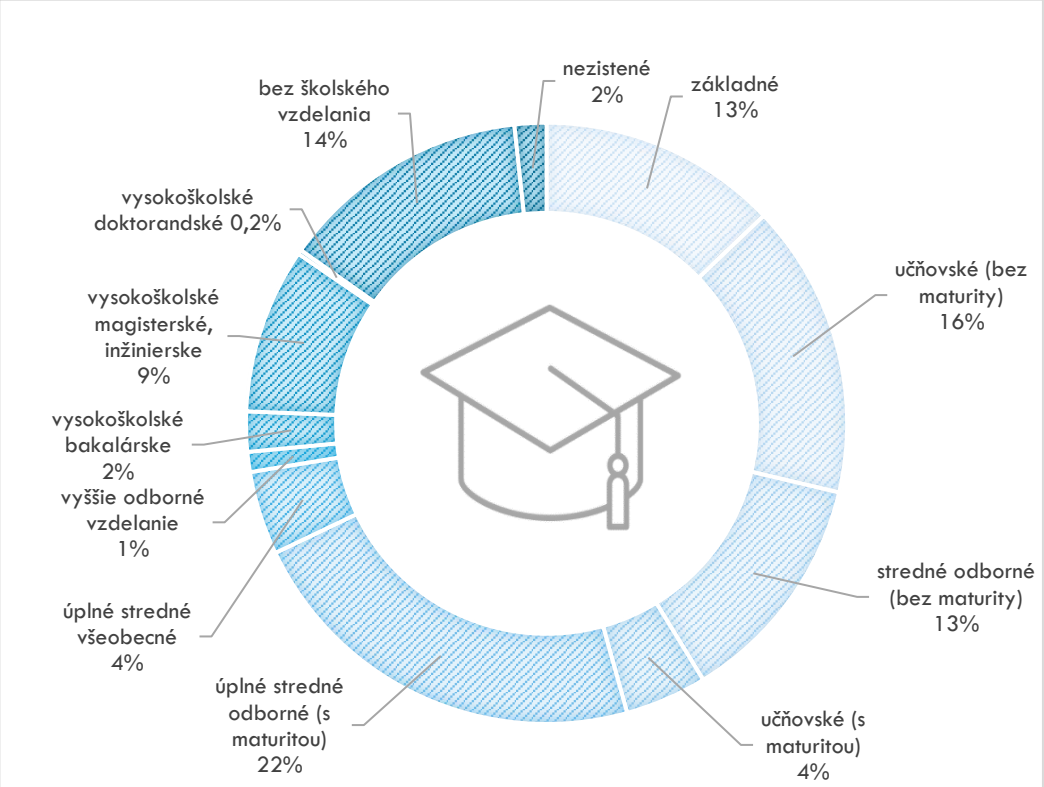

Graf č. 12: Vzdelanostná štruktúra občanov mesta Nováky, Zdroj: SODB 2011

Ďalšou skupinou ohrozenou sociálnym vylúčením je **skupina nezamestnaných**, predovšetkým znevýhodnených nezamestnaných (dlhodobo nezamestnaných, starších nezamestnaných, nezamestnaných s nižším vzdelaním a pod.). Počet uchádzačov o zamestnanie v období rokov 2020 a 2021 predstavoval 145 a 154 osôb. Z celkového počtu nezamestnaných v sledovanom období, v každom roku tvoria viac ako polovicu ženy.

Počet uchádzačov o zamestnanie	celkovo	z toho ženy
	absolútne vyjadrenie (počet)	absolútne vyjadrenie (počet)
k 31.12.2020	145	93
k 30.06.2021	154	86

Tabuľka č. 9: Vývoj nezamestnanosti v meste Nováky 2020 – 2021, Zdroj: ÚPSVR

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 30.06.2021

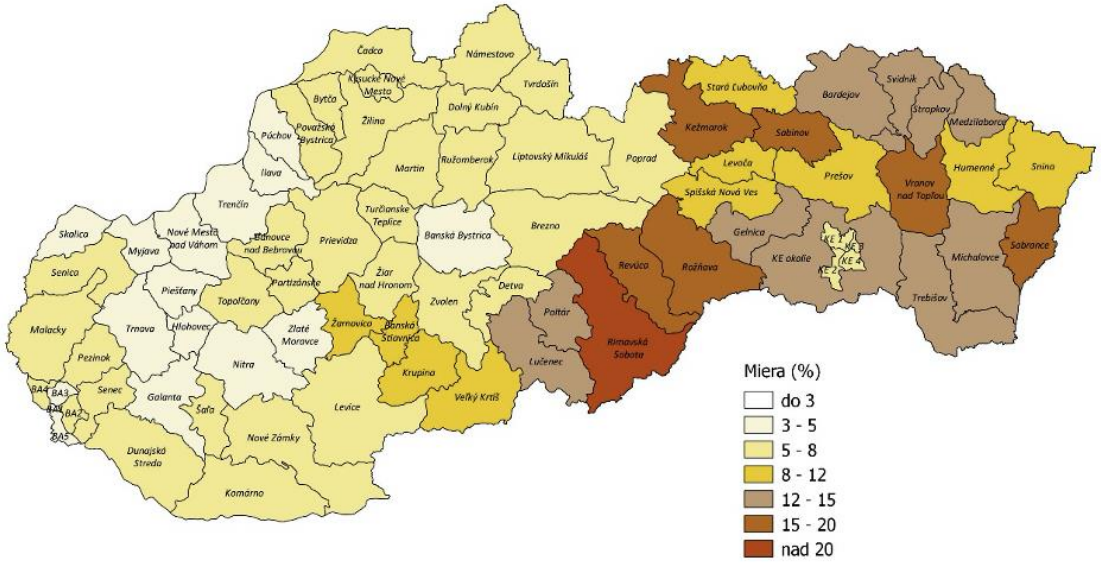

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.
Miera vidovanej nezamestnanosti je vypočítaná na základe výberových zisťovaní ŠÚ SR a priemerného počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Algoritmus výpočtu stanovilo MPSVR SR.

Z hľadiska **vekovej štruktúry uchádzačov o zamestnanie** môžeme skonštatovať, že medzi nezamestnanými obyvateľmi mesta Nováky početnú skupinu tvoria osoby vo veku 40 – 44 rokov a osoby staršie ako 50 rokov (znevýhodnení uchádzači o zamestnanie).

Počet uchádzačov o zamestnanie	do 20 r.	20-24 r.	25-29 r.	30-34 r.	35-39 r.	40-44 r.	45-49 r.	nad 50 r.
k 31.12.2020	4	14	20	12	12	21	19	43
k 30.06.2021	1	17	23	17	12	22	15	47

Tabuľka č. 10: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie podľa veku v meste Nováky 2015 – 2020, Zdroj: ÚPSVR

Z hľadiska plánovania sociálnych služieb je potrebné spomenúť ešte jednu významnú charakteristiku, ktorou je ekonomická aktivita. Pre sociálny systém v podmienkach Slovenskej republiky je príznačný trend, kedy čoraz menší počet ekonomicky aktívnych osôb vytvára hodnoty pre čoraz väčší počet ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Takáto situácia má negatívny dopad na verejné financie a v konečnom dôsledku sa odzrkadľuje na kvalite života všetkých obyvateľov.

Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 žilo na území mesta Nováky 2 013 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje viac ako 47 % obyvateľstva. Za ekonomicky aktívnych na účely sčítania sa považovali obyvatelia, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania pracujúci, pracujúci dôchodcovia, nezamestnaní

a osoby na materskej dovolenke. Poberatelia starobného dôchodku tvorili viac ako 26 % obyvateľstva.

(Napriek tomu, že sčítanie obyvateľov v roku 2021 už prebehlo, v niektorých grafoch a tabuľkách uvádzame údaje z predchádzajúceho sčítania z roku 2011. Údaje budú aktualizované potom ako sčítanie obyvateľov z roku 2021 Štatistický úrad vyhodnotí).

Ekonomická aktivita	Nováky	SR	Nováky (%)	SR (%)
pracujúci okrem dôchodcov	1 697	2 060 216	39,75	38,17
pracujúci dôchodcovia	70	100 273	1,64	1,86
osoby na materskej dovolenke	25	26 478	0,59	0,49
osoby na rodičovskej dovolenke	98	118 348	2,30	2,19
nezamestnaní	221	443 085	5,18	8,21
študenti SŠ	169	220 111	3,96	4,08
študenti VŠ	92	152 642	2,16	2,83
osoby v domácnosti	12	25 828	0,28	0,48
dôchodcovia	1 137	1 063 760	26,63	19,71
príjemcovia kapitálových príjmov	1	5 401	0,02	0,10
deti do 16 rokov	582	887 444	13,63	16,44
iná	23	33 583	0,54	0,62
nezistená	142	259 867	3,33	4,81

Tabuľka č. 11: Rozdelenie obyvateľov mesta Nováky podľa ekonomickej aktivity, Zdroj: SODB 2011

Ďalšie ohrozené skupiny medzi ktoré môžeme zaradiť osoby vracajúce sa z výkonu trestu odňatia slobody, osoby proti ktorým je vedené trestné stíhanie, osoby ohrozené trestnou činnosťou, prípadne násilím, nie sú mestom zaznamenávané, taktiež nie sú známe ani počty občanov s určitým druhom závislosti.

V rámci analýzy sociologických údajov sme sa zamerali na štruktúru obyvateľstva mesta Nováky podľa jednotlivých cieľových skupín, na ktoré sa sociálne služby a komunitné plánovanie zameriava, v nasledujúcej textovej časti si bližšie špecifikujeme reálne prostredie, od ktorého sa komunitné plánovanie odvíja.

7. Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb úzko nadväzuje na socio-demografickú analýzu a predstavuje neoddeliteľnú súčasť komunitného plánu, pretože iba na základe monitoringu súčasnej situácie je možné identifikovať silné a slabé stránky samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb a navrhnúť konkrétne možnosti ich budúceho rozvoja. V rámci nasledujúcej textovej časti preto popisujeme jednotlivé sociálne služby poskytované na území mesta Nováky, z hľadiska poskytovateľa sociálnej služby a z hľadiska cieľovej skupiny, na ktorú sú sociálne služby zamerané.

Prítomnosť či absencia určitých sociálnych služieb (najmä pri veľkej početnosti určitej skupiny) môže naznačovať konkrétne potreby opatrení, ktoré by bolo v blízkej budúcnosti vhodné zrealizovať. Táto časť komunitného plánu takisto napomôže pri zhodnocovaní silných a slabých stránok mesta v sociálnej oblasti.

Sociálne služby z hľadiska poskytovateľa

Na území mesta Nováky pôsobí viacero poskytovateľov sociálnych služieb. Prehľad poskytovaných sociálnych služieb v Novákoch a v Trenčianskom samosprávnom kraji dokumentuje nasledujúca tabuľka.

Typ služby	TSK spolu	Mesto Nováky	Ak nie je poskytnutá v meste, je dostupná v okruhu 10 km?	Poznámka
Denné centrum	26	1	x	Klub dôchodcov
Denný stacionár	7	0	nie	x
Domov na pol ceste	1	0	áno	Provital – Koš
Domov sociálnych služieb	52	0	áno	Prievidza – HUMANITY centrum soc. pomoci, NOVÝ DOMOV, Centrum soc. služieb DOMINO
Jedáleň	11	2	x	ZŠ, ZUŠ
Komunitné centrum	12	0	áno	Prievidza – Centrum soc. služieb
Krízová pomoc prostredníctvom telekomunikačných technológií	3	0	áno	Prievidza – Centrum soc. služieb
Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	5	0	áno	Prievidza – Centrum soc. služieb

Nízkoprahové denné centrum	2	0	áno	Prievidza – Dom sv. Vincenta
Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu	0	0	nie	
Nocľaháreň	6	0	áno	Prievidza – Dom sv. Vincenta
Odľahčovacia služba	18	0	nie	x
Opatrovateľská služba	132	1	x	x
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	3		nie	x
Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností	2	0	nie	x
Požičiavanie pomôcok	12	0	áno	terénna forma pre kraj, Silver generation, n. o.
Prepravná služba	20	1	x	terénna forma
Podpora samostatného bývania	1	0	nie	x
Služba včasnej intervencia	5	0	nie	x
Sociálna rehabilitácia	0	0	nie	x
Sociálne poradenstvo – špecializované	10	1	x	SZZP Nováky
Sociálne poradenstvo – základné	10	1	x	x
Stredisko osobnej hygieny	1		nie	x
Špecializované zariadenie	34		nie	x
Terénna sociálna služba krízovej intervencie	4	1	x	x
Tlmočnícka služba	3	0	áno	Ing. J. Smatana pre celý TN kraj
Útulok	11	0	áno	Prievidza HUMANITY a HARMÓNIA
Zariadenie núdzového bývania	3	0		Prievidza HARMÓNIA
Zariadenie opatrovateľskej služby	20	0	nie	x
Zariadenie podporovaného bývania	4	0	nie	x
Zariadenie pre seniorov	52	0	áno	Bojnice, Prievidza, Zemianske Kostoľany, Nitrianske Sučany, Diviaky n. Nitricou, Diviacka Nová Ves
Zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa	21	0	áno	Prievidza

Tabuľka č. 12: Prehľad poskytovaných služieb na území mesta Nováky a TSK, Zdroj: http://www.tsk.sk/socialna-pomoc/socialne-sluzby-v-tsk.html?page_id=61718

Sociálne služby z hľadiska cieľovej skupiny

Z hľadiska cieľovej skupiny rozlišujeme sociálne služby:

- **na podporu rodiny s deťmi** (napr. na zosúladenie rodinného a pracovného života alebo zabezpečenie dočasnej starostlivosti o deti),
- **na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb** (ide najmä o sociálne služby pre ľudí bez domova),
- **pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a osoby v dôchodkovom veku** (prevažne služby pre osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre starších ľudí),
- **sociálne služby s použitím telekomunikačných technológii** (krízová pomoc, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci),
- **podporné služby** (služba v stredisku osobnej hygieny, v práčovni, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, v jedálni a pod.).

Obyvatelia, rodiny s deťmi a mládež

Mesto Nováky poskytuje rodinám v zlej sociálnej situácii komplexné sociálne poradenstvo, pomoc pri vybavovaní dávok a poskytuje jednorazovú dávku osobám v hmotnej núdzi na úhradu mimoriadnych výdavkov na preklenutie mimoriadnej situácie občana pri zabezpečovaní základných životných podmienok. Pre obyvateľov, ktorých postihla živelná či iná pohroma, mesto zabezpečí náhradné bývanie a ďalšiu potrebnú sociálnu pomoc. Pri narodení dieťaťa, poskytuje mesto Nováky jednorazový príspevok, pričom dieťa musí mať trvalý pobyt na území mesta.

Deti v predškolskom veku, žiaci, študenti

Pre deti do 3 rokov nie sú doposiaľ dostupné jasle alebo iné zariadenie, do ktorého by ich bolo možné umiestniť. Pre matky s deťmi je k dispozícii Materské centrum Nováčik sídliace na Ul. Chemikov 956/34. MC Nováčik je občianske združenie, ktoré poskytuje priestor mamičkám s deťmi na organizovanie rôznych aktivít (tvorivé dielne, kurzy, súťaže), ale aj voľné stretávanie sa v herni. Funguje vďaka dobrovoľníckej práci svojich členiek, sympatizantiek, ich rodín a blízkych v priestoroch, ktoré poskytlo mesto Nováky.

Deti vo veku 3 a viac rokov majú možnosť navštevovať Materskú školu na Svätoplukovej ulici č. 91. V tomto zariadení pôsobí 13 pedagogických a 7 nepedagogických, prevádzkových pracovníkov. Škôlku navštevuje v súčasnosti 115 detí. Škôlkari sú rozdelení do 6 tried, dve triedy navštevujú 3 – 4-ročné deti, dve triedy 4 – 5-ročné a dve triedy deti v predškolskom veku. Okrem celodenného výchovno-vzdelávacieho procesu ponúka škôlka krúžok výučby základov anglického jazyka. MŠ je dobre vybavená edukačným materiálom, hračkami a inými pomôckami pre kvalitný výchovno-vzdelávací

proces. Učiteľky pri edukačných aktivitách používajú tri interaktívne tabule. Každá trieda je vybavená výpočtovou technikou a má k dispozícii internet. Zariadenie MŠ sa postupne rekonštruuje, triedy boli vybavené novým nábytkom, zakúpili sa nové lavičky, skrinky, zrekonštruované boli aj sociálne zariadenia pre deti a zamestnancov. Vybavenie školského dvora je kvalitné a spĺňa požiadavky na plnohodnotné pohybové vyžitie sa detí MŠ vo vonkajšom prostredí. Modernizuje sa kuchyňa Školskej jedálne pri MŠ Nováky, postupne sú vymieňané staré elektrospotrebiče. V hospodárskej časti budovy bola kompletne zrekonštruovaná elektroinštalácia, čiastočne aj v triedach. Na celej budove MŠ boli vymenené okná a dvere. Pri spomenutých rekonštrukciách sa mesto Nováky podieľa finančne, realizáciou projektov a poskytovaním pracovníkov na drobné údržby.

Základná škola na Pribinovej ul. 123/9 je školou s právnou subjektivitou a je rozpočtovou organizáciou mesta Nováky, ktoré je jej zriaďovateľom. Vyučuje sa v dvoch budovách – na Ul. J. C. Hronského sa uskutočňuje vyučovanie žiakov 1. až 4. ročníka, v budove na Pribinovej ul. vyučovanie žiakov 5. až 9. ročníka. Spolu navštevuje ZŠ v Novákoch 402 žiakov z toho 39 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vyučovanie prebieha v 18 triedach, realizuje ho 39 pedagogických pracovníkov, chod školy zabezpečuje 18 nepedagogických pracovníkov. Základná škola okrem výchovno-vzdelávacieho procesu organizuje pre žiakov krúžkovú činnosť (Mladý zdravotník, Viem, čo jem, Pohybová príprava, Dramatická príprava a ďalšie), školský klub, ponúka stravovanie v školskej jedálni a prenájom priestorov vrátane telocvične. Školský klub a školská jedáleň sú financované z podielových daní mesta, základná škola z rozpočtu štátu. Učitelia a žiaci majú pri výučbe k dispozícii 2 počítačové učebne, 1 tabletovú učebňu, ostatné triedy sú vybavené počítačom a dataprojektorom. Triedy postupne prechádzajú výmenou lavíc, momentálne však chýba vybavenie novým nábytkom (skriňami) v triedach a kanceláriách. Škola sa takisto zapája do mnohých projektov, napr. „Byť fit je hit“, „Modrá škola“ a ďalšie. Mesto Nováky finančne zastrešuje rekonštrukciu budov ZŠ, rekonštrukciu elektrických rozvodov, výmenu okien a regulácie kúrenia, zároveň sa spolupodieľa na financovaní nákladov na kúrenie, poistenie a dofinancovaní projektov EÚ (OP Vzdelávanie). Kapacita školy je zatiaľ postačujúca.

Na území mesta pôsobí aj Spojená škola, Rastislavova 332, Nováky (príspevková organizácia) s organizačnými zložkami – Strednou odbornou školou, Rastislavova 332, Nováky a Gymnáziom, Rastislavova 332, Nováky. V Spojenej škole na Rastislavovej ulici v Novákoch pôsobí 31 pedagogických a 12 nepedagogických pracovníkov. Školu navštevuje 253 študentov (vrátane študentov z iných obcí a miest) rozdelených do 13 tried.

Kapacita spojenej školy, takisto aj jej materiálno-technické vybavenie, je v súčasnosti dostatočné. Škola umožňuje prenajatie telocvične pre verejnosť a tiež prenájom chemického laboratória pre ZŠ v Novákoch, Centrum odborného vzdelávania a prípravy a chemické olympiády. Mesto Nováky poskytuje pre potreby ZŠ aj verejnosti multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza v areáli ZŠ.

Deti, mládež a aj ostatní obyvatelia majú v meste Nováky viaceré možnosti ako využiť svoj voľný čas. Zo športových aktivít je to futbal, vodné pólo, lyžovanie, kanoistika, v športovom areáli ZŠ posilňovacie stroje, multifunkčné ihrisko či tenis. Z ďalších aktivít je to napríklad modelársky krúžok, knižnica, základná umelecká škola (tanec, hra na hudobné nástroje, spev a i.) a centrum voľného času.

Záujmové kluby/organizácie pôsobiace v Novákoch:

- Centrum voľného času (CVČ) vzniklo v Novákoch v roku 1985, odvtedy sa venuje výchovno-vzdelávacím činnostiam nielen pre deti a mládež, ale aj pre dospelých. Ponuka krúžkov a aktivít je široká, sú medzi nimi napr. rybársky krúžok, moderná gymnastika, tenisový krúžok, futbalový krúžok, vodné pólo, divadelný krúžok lukostreľba, jazyky, elektrotechnický krúžok, hasičský krúžok, doučovania a konzultácie, výtvarný krúžok, relaxačné cvičenia pre dospelých a ďalšie. CVČ Nováky pravidelne informuje o novinkách aj na webovej stránke http://www.cvcnovaky.sk/. Na chod zariadenia poskytuje finančné prostriedky mesto, tiež napomáha pri jednotlivých aktivitách.

- FK Iskra Nováky vznikol v roku 2015 a ponúka športové futbalové vyžitie pre mládež aj dospelých. Vďaka podpore mesta sú vytvorené dobré podmienky pre prípravu hráčov na futbalovom ihrisku a tiež iných športoviskách v meste. O akciách a najbližších zápasoch tímov informuje klub na webovom sídle http://www.fkiskranovaky.sk/ aj na sociálnej sieti Facebook.

- Klub vodného póla Nováky vznikol v roku 2004, jeho mužstvá taktiež reprezentujú mesto a sú úspešne v získavaní ocenení. Klub prezentuje svoje aktivity na Facebooku aj webovej stránke http://www.kvpnovaky.sk/

- Klub rýchlostnej kanoistiky Nováky je významná športová organizácia Novák, ktorá má dlhoročnú tradíciu a jeho členovia reprezentujú mesto na viacerých národných aj nadnárodných podujatiach. Informácie o klube aj novinky sú pravidelne zverejňované na http://www.krknovaky.sk/ aj na Facebooku. Mesto poskytuje na činnosť KRK Nováky finančnú výpomoc.

- Mestský klub v elektronických šípkach Nováky je občianske združenie založené v roku 2008. Mesto podporuje jeho činnosť finančne a poskytuje priestory pri organizovaní podujatí.

- Miestny odbor Matice slovenskej začal v Novákoch pôsobiť v roku 1990 ako kultúrna organizácia, ktorá zastrešuje výchovno-vzdelávaciu činnosť, týkajúcu sa kultúrneho dedičstva a upevňovania národného povedomia. Snaží sa najmä o tvorbu, rozvoj, ochranu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt slovenského národa. Mesto poskytuje finančné dotácie a priestory pre aktivity organizácie.

- OZ Marinka Nováky je združenie založené v roku 2010. Členovia sa zaoberajú prezentovaním ľudového folklóru, odevov a zvykov na rôznych podujatiach. Mesto Nováky poskytuje finančné prostriedky na odevy a materiály.

- Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov Nováky rozvíja svoju činnosť od roku 1959. Zabezpečuje súdržnosť členov SZZ a organizuje kultúrno-spoločenské akcie pre obyvateľov Novák. Zároveň reprezentuje mesto na akciách Okresného výboru a Republikového výboru Slovenského zväzu záhradkárov. Činnosť zväzu mesto podporuje finančne.

- Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých Nováky (ZO SZZP) začala fungovať na území mesta v roku 1990, je súčasťou celoslovenského dobrovoľného občianskeho združenia Slovenský zväz zdravotne postihnutých. Zameriava sa na vytváranie vhodných pracovných, spoločenských a kultúrnych podmienok života zdravotne postihnutých občanov. Medzi ponúkané služby organizácie patrí predovšetkým poskytovanie sociálneho poradenstva a tvorba kultúrnych a relaxačných aktivít pre hendikepovaných. Mesto poskytuje pre ZO SZZP priestory a taktiež podporuje jej činnosť finančne.

Zamerané na obyvateľov sú aj viaceré plánované aktivity mesta. Medzi plány mesta patrí zriadenie oddychových zón, detských ihrísk a nových cyklotrás. Taktiež je zámerom mesta podporovať existujúce služby, čo by prispelo k predchádzaniu neželaným aktivitám mladistvých.

Seniori

V súčasnosti na území mesta nie je k dispozícii zariadenie pre seniorov, kde by mohli byť umiestnení seniori na dlhšiu dobu. Takisto v meste nie je denný stacionár, ktorý by mohol byť staršími obyvateľmi využívaný počas dňa, pokiaľ nie sú samostatní a potrebujú asistenciu.

Stravovanie, ktoré môžu využívať aj seniori, je zabezpečované dvoma zariadeniami. Prvým zariadením sú Catering Josip s.r.o. Seniorom je zabezpečený rozvoz stravy do domácností. Druhým zariadením je školská jedáleň Základnej školy v Novákoch, kde sa môžu seniori stravovať a rovnako sa strava pripravuje aj na rozvoz do domácností starších občanov. Strava je zabezpečovaná v pracovných dňoch. Školská jedáleň varí a funguje podľa školskej dochádzky. Mesto zaznamenáva veľký záujem o túto službu, no zatiaľ dokáže pokryť dopyt. Maximálna kapacita nie je stanovená, ale stravovacia služba je viazaná na rozpočet mesta. Stravovanie momentálne využíva 380 seniorov.

V meste funguje opatrovateľská služba zabezpečovaná cez sociálne oddelenie Spoločného obecného úradu v Novákoch. Ide o terénnu formu sociálnej služby a jej poskytovateľom je mesto. Opatrovateľské služby sú momentálne poskytované 30 osobám a je o ne veľký záujem. Služba je poskytovaná na základe VZN mesta a je viazaná na mestský rozpočet.

V spolupráci s Excellent Taxi od roku 2017 v meste funguje prepravná sociálna služba – sociálny taxík. Služba je poskytovaná fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaným na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickým osobám s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu. Cieľom poskytovania prepravnej služby je skvalitnenie kvality života, ale aj sociálna inklúzia, teda začlenenie prijímateľov tejto služby do spoločnosti.

Skvalitnenie a spestrenie života seniorov poskytuje Novácky klub dôchodcov – denné centrum (ambulantná forma), ktorého zriaďovateľom je mesto. Organizuje širokú paletu aktivít (posedenia k Vianociam, fašiangom, Veľkej noci, výročiam, MDŽ, Dňu otcov; denné centrum, poznávacie zájazdy, športové aktivity, spevácky zbor, koncerty a kultúrne podujatia, besedy, výstavy, činnosť ZO SZZP...). Seniori sa stretávajú a zúčastňujú sa aktivít v rámci plánov práce v jednotlivých záujmových organizáciách. Mesto Nováky poskytuje jednotlivým organizáciám finančné prostriedky z rozpočtu mesta.

V rámci obdobia platnosti komunitného plánu si mesto stanovuje aj ciele a priority v oblasti sociálnych služieb seniorom. Medzi ne patrí hlavne zriadenie domova sociálnych služieb. Medzi dôležité priority bude taktiež patriť predchádzanie izolovanosti starších, ich zapojenie do života v meste, predchádzanie sociálnemu vylúčeniu, chudobe, sociálnej odkázanosti a dosiahnutie dostupnosti a požadovanej kvality sociálnych služieb v podmienkach mesta.

V zmysle aktuálneho znenia zákona o sociálnych službách (§ 78a) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR po splnení ustanovených podmienok poskytuje neverejnému poskytovateľovi, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, ak o to neverejný poskytovateľ požiada a poskytuje sociálnu službu v zariadení, ktorým je:

a) zariadenie podporovaného bývania,

b) zariadenie pre seniorov,

c) zariadenie opatrovateľskej služby,

d) rehabilitačné stredisko,

e) domov sociálnych služieb,

f) špecializované zariadenie,

g) denný stacionár.

Ako je uvedené vyššie, v nadväznosti na novelu zákona o sociálnych službách (na zákon č. 331/2017 Z. z.) vydáva obec poskytovateľom (verejným aj neverejným) určitých sociálnych služieb (poskytovaných v nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári) na ich žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s KPSS obce.

Ťažko zdravotne postihnutí

Na území Novák nie je – s výnimkou opatrovateľskej služby – zatiaľ k dispozícii žiadne ďalšie zariadenie primárne určené pre zdravotne ťažko postihnuté osoby. Niektoré aktivity a poradenstvo zastrešuje Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, ktorá v meste pôsobí. Verejné priestranstvá sú prístupné bezbariérovo vďaka chodníkom s nájazdmi. Verejné budovy sú prístupné ŤZP osobám iba čiastočne.

Prístupnosť verejných budov pre ŤZP		
BUDOVA	**BEZBARIÉROVÝ PRÍSTUP**	**POZNÁMKA**
Mestský úrad Nováky	čiastočne	príjazdová rampa, na poschodie nie
ÚPSVAR	čiastočne	príjazdová rampa, na poschodie nie
dom kultúry a knižnica	nie	
klub dôchodcov a SZZP	áno	prízemná budova bez schodov
verejné WC	áno	prispôsobené imobilným občanom
dom služieb	čiastočne	prízemie bezbariérové, poschodie nie
poliklinika	áno	prízemie bezbariérové, na poschodia výťah
požiarna zbrojnica	nie	
MŠ	čiastočne	prízemie bezbariérové, poschodie nie
ZŠ a ŠJ	nie	vstup do budov po schodoch
ZUŠ	čiastočne	prízemie bezbariérové, poschodie nie
ZUŠ výdajňa stravy	áno	bezbariérový prístup
kino	nie	

Tabuľka č. 13: Prístupnosť verejných budov pre ŤZP, Zdroj: Interné informácie Mestského úradu v Novákoch

Priority v tejto oblasti predstavujú najmä rozšírenie bezbariérového prístupu pre telesne postihnuté osoby vo verejných budovách a zariadeniach plošinami a výťahmi. Niektoré ďalšie potenciálne ciele boli vytýčené na základe zistení v socio-demografickej analýze Novák.

Osoby ohrozené sociálnou exklúziou

Hoci mesto Nováky neeviduje veľký počet osôb, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením (ľudia bez domova, osoby vracajúce sa z výkonu trestu a pod.) socio-demografické štatistiky naznačujú, že týchto osôb je viac. Ide predovšetkým o nezamestnaných a o osoby s nízkym stupňom dosiahnutého vzdelania. Aj keď ide len o nepriamo ohrozených, netreba ich situáciu podceňovať a vývoj ich početnosti neustále monitorovať.

Nováky v tomto smere poskytujú služby sociálneho poradenstva a terénnej sociálnej práce. Prioritami mesta je najmä predchádzanie izolovanosti využitím spomenutých služieb a tiež prevencia trestnej činnosti prostredníctvom spolupráce s orgánmi policajného zboru. Medzi potenciálne ciele, ktorým by mesto malo podľa zistení v tomto KPSS venovať pozornosť, je skvalitnenie služieb a ponúk pre nezamestnaných, a to najmä pre ženy, pri ktorých bola zaznamenaná vyššia nezamestnanosť v poslednom období.

Mesto Nováky disponuje nájomnými bytmi aj pre občanov sociálne slabších.

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb má pomôcť osobám z cieľovej skupiny lepšie sa zorientovať v ponuke sociálnych služieb poskytovaných na území mesta, ale aj podnecovať nové iniciatívy v oblasti poskytovania sociálnych služieb – zriaďovanie nových sociálnych služieb, zvyšovanie nadväznosti sociálnej starostlivosti na zdravotnú starostlivosť, vznik nových spoluprác, zvyšovanie miery dobrovoľníctva a pod.

8. SWOT analýza

Na základe vyššie uvedeného popisu súčasnej situácie je možné zostaviť tzv. SWOT analýzu, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikuje tiež príležitosti a ohrozenia vplývajúce na jej rozvoj. Prehľad uvedených atribútov zachytáva nasledujúca tabuľka.

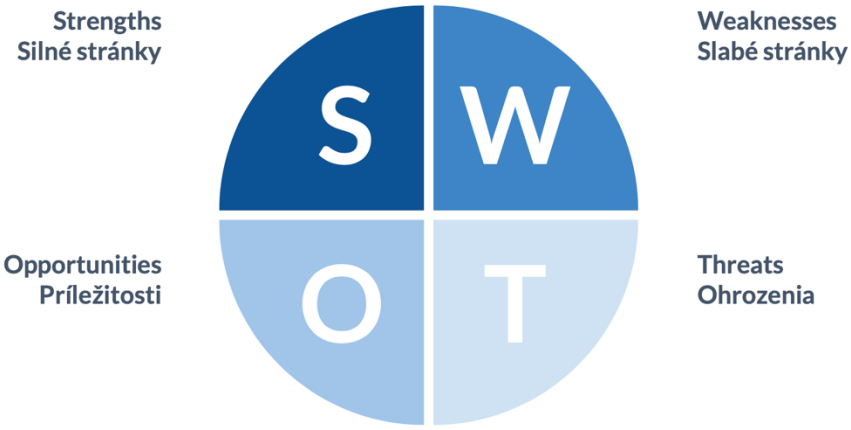

Silné stránky	Slabé stránky
• Vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb ako nástroj strategického plánovania (koncepčný prístup k riešeniu problematiky sociálnych služieb) • Aktívna účasť obyvateľov na komunitnom plánovaní (dotazníkový prieskum) • Záujem mesta skvalitňovať a rozširovať sociálne služby • Podpora zo strany mesta riešiť sociálne problémy občanov • Fungujúca sieť opatrovateľskej služby • Sociálny taxík • Existencia neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta • Skúsenosti mesta s realizáciou sociálnych projektov • Možnosť využiť financovanie projektov z EÚ a štátneho rozpočtu	• Prirodzený úbytok obyvateľstva, vysoká úmrtnosť • Mechanický úbytok obyvateľstva • Výrazné starnutie obyvateľstva • Rapídne zvýšenie počtu seniorov a následná nedostatočnosť kapacít poskytovaných služieb • Znižovanie podielu predproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov • Chýbajúce zariadenia pre deti do 3 rokov • Absencia zariadenia pre dlhodobé umiestnenie odkázaných seniorov • Absencia denného stacionára • Nedostatočné sprístupnenie verejných budov pre seniorov s obmedzenou možnosťou pohybu • Nedostatok vlastných finančných prostriedkov na realizovanie zámerov mesta

• Spolupráca s inými poskytovateľmi sociálnych služieb • Informovanosť verejnosti o sociálnych službách • Fungujúce sociálne poradenstvo • Dostupnosť sociálnych služieb • Podpora aktivít občanov v sociálnej oblasti • Peňažný príspevok pri narodení dieťaťa • Podpora rodín v krízovej situácii • Dostupná zdravotná starostlivosť • Existujúci vzdelávací systém MŠ, ZŠ a SŠ • Široká ponuka voľnočasových aktivít pre deti a mládež • Postupné odstraňovanie bariér na území mesta • Nájomné bývanie	• Chýbajúce pracovné príležitosti pre občanov s ŤZP a osoby ohrozené sociálnou exklúziou • Vyšší počet nezamestnaných žien • Predsudky občanov pri poskytovaní sociálnej pomoci • Nutná rekonštrukcia verejných budov
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Využívanie nenávratnej finančnej pomoci • Pokračovať v spoluprácach z minulého plánovacieho obdobia • Pokračovať v poskytovaní existujúcich sociálnych služieb • Sieťovanie sociálnych služieb • Lepšia informovanosť verejnosti o sociálnych službách • Podpora organizácií udržujúcich osoby mimo sociálneho systému • Podpora vytvárania chránených dielní, chráneného bývania • Riešenie bytovej otázky sociálne slabších skupín občanov so špecifickými potrebami v bývaní • Zvyšovanie právneho povedomia občanov • Podpora a rozvoj dobrovoľníctva • Rozvoj nových foriem sociálnych služieb	• Nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu všetkých vytýčených zámerov • Neúspešnosť žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku • Administratívno-právne prekážky (nestabilná legislatíva) • Negatívny demografický vývoj – úbytok obyvateľstva, starnutie obyvateľstva • Znižovanie podielu predproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov • Zvyšovanie počtu ŤZP s nárastom poproduktívneho obyvateľstva • Nedostatok informácií prijímateľov sociálnych služieb • Vysoký podiel klientov sociálnych služieb v seniorskom veku • Nízke príjmy seniorov neumožňujúce platiť za sociálne služby

• Skvalitnenie komunikácie a spolupráce medzi poskytovateľmi sociálnych služieb • Zvýšenie záujmu a účasti verejnosti na komunitnom plánovaní • Aktívne zapojenie občanov do riešenia vlastných problémov • Zámery mesta rozširovať bezbariérový prístup vo verejných budovách a priestranstvách • Využívanie podporných programov pre zlepšovanie životných podmienok mladých rodín • Medzigeneračné prepájanie aktivít a zapájanie seniorov do verejného života a kultúrnych akcií mesta • Spolupráca so zariadeniami pre seniorov, ktoré sa nachádzajú v blízkosti Novák • Podrobnejšia evidencia jednotlivých skupín osôb ohrozených sociálnym vylúčením a následné vyhodnotenie priorít v poskytovaní sociálnych služieb tejto cieľovej skupine	• Nedostatočný rozvoj ľudských zdrojov • Pokles počtu obyvateľov, odliv mladých ľudí do iných regiónov • Znevýhodňovanie viacpočetných rodín • Preferovanie konzumného spôsobu života • Rast nezamestnanosti a sociálnych problémov • Nárast kriminality, intolerancie • Rastúca neochota obyvateľov zapájať sa do komunálnych aktivít • Výskyt detí/mládeže s problémovým správaním • Zlá sociálna a ekonomická situácia rodín • Absentujúca spolupráca zo strany niektorých jednotlivcov, rodičov, skupín

Tabuľka č. 14: SWOT analýza, Zdroj: Interná evidencia MÚ, 2021

9. Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS

Predchádzajúci Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2016 – 2021 definoval hlavné strategické ciele rozvoja a zabezpečovania sociálnych služieb. V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad vytýčených opatrení samosprávy z predchádzajúceho plánovacieho obdobia, pri ktorých bola podaná žiadosť o dotáciu a k nim aj informáciu, či sa tieto ciele samospráve podarilo naplniť.

Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS pomôže samospráve vo formulovaní cieľov na aktuálne plánovacie obdobie, keďže viaceré z opatrení sú aktuálne aj počas nadchádzajúceho plánovacieho obdobia.

	Názov zámeru	Realizovaný	Zdroj financovania
1.	Modernizácia, prístavba a prestavba areálu a budov MŠ v Novákoch	nie	IROP
2.	Havarijné stavy – sociálne zariadenia v budove ZŠ J. C. Hronského	áno	Dotácia z prostriedkov MŠ
3.	Havarijné stavy – rekonštrukcia telocvične ZŠ ul. Pribinova	áno	Dotácia z prostriedkov MŠ
4.	Prístavba telocvične ZŠ na ul. Pribinovej	áno	Dotácia z prostriedkov MŠ
5.	Rekonštrukcia telocvične ZŠ na ul. J. C. Hronského	nie	Dotácia z prostriedkov MŠ
6.	Havarijné stavy – ZŠ Pribinova, sociálne zariadenia	nie	Dotácia z prostriedkov MŠ
7.	Havarijné stavy – ZŠ Pribinova, sociálne zariadenia - krídlo	nie	Dotácia z prostriedkov MŠ
8.	Rekonštrukcia telocvične ZŠ na ul. J. C. Hronského	áno	Dotácia z prostriedkov MŠ
9.	Multifunkčné ihrisko – v areáli ZŠ na ul. Pribinovej	áno	Dotácia z Úradu vlády – Podpora

			rozvoja športu na rok 2015
10.	Výstavba detského ihriska - DK	nie	Podpora rozvoja športu na rok 2017, 2018
11.	Stavebné úpravy budovy futbalový štadión – zázemie (tribúna FŠ)	nie	Environmentálny fond

Tabuľka. č. 15: Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS 2016-2021

10. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum pre obyvateľov

Sociálne služby, ich ponuku a kvalitu mali možnosť v dotazníkovom prieskume ohodnotiť občania, ale aj samotní poskytovatelia sociálnych služieb pôsobiaci v meste Nováky. Dotazník bol dostupný v elektronickej forme na webovej stránke mesta www.novaky.sk a taktiež v papierovej forme na mestskom úrade. Dotazník bol rozdelený na 2 časti – úvodnú a hlavnú časť. Cieľom úvodnej časti bolo zistenie základných charakteristík o respondentoch, prípadne o organizáciách, hlavná časť bola zameraná na zisťovanie spokojnosti a názorov na sociálne služby mesta Nováky.

Zber dotazníkov v papierovej aj elektronickej podobe bol ukončený v auguste 2021. Príležitosť vyjadriť svoj názor na sociálne služby mesta využilo celkovo 30 občanov a 3 poskytovatelia sociálnych služieb.

Počet respondentov bol reálne vyšší, avšak neúplne vyplnené dotazníky neboli zaradené do vyhodnotenia. Z 30 platných dotazníkov takmer **77 % vyplnili ženy.** 80 % respondentov býva v meste Nováky 21 alebo viac rokov, 10 % respondentov 16 – 20 rokov. Väčšina respondentov teda býva v Novákoch už dlho a svoje mesto pravdepodobne dobre poznajú.

Pokiaľ ide o **vekovú štruktúru** respondentov, najpočetnejšia skupina 50 % respondentov bola vo veku 65 a viac rokov, druhú najpočetnejšiu skupinu (33 %) tvorili respondenti vo veku 50 - 64 rokov, následne respondenti vo veku 40 – 49 rokov (13 %). Takýto stav je prirodzený, keďže o sociálne služby prejavujú ľudia záujem tým viac, čím viac sa ich týkajú – s pribúdajúcim vekom, zmenou sociálnych potrieb, zmenou sociálnych potrieb svojich rodinných príslušníkov.

Z hľadiska **vzdelanostnej štruktúry** malo v čase konania sa prieskumu najviac respondentov (takmer 47 %) najvyššie dosiahnuté vzdelanie stredné odborné s maturitou. Ďalšími početnými skupinami, ktoré prejavili záujem o komunitné plánovanie, boli vyučené osoby (takmer 23 %), osoby s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (12 %). Zvyšné vzdelanostné skupiny boli zastúpené menej ako 10 percentami.

Takmer polovicu (47 %) respondentov tvorili starobní dôchodcovia. Takmer 30 % respondentov bolo v čase konania sa prieskumu zamestnaných vo verejnom sektore. Ostatné skupiny obyvateľstva **z hľadiska ekonomickej aktivity** boli zastúpené menej ako 5 percentami.

V nasledujúcej textovej časti prinášame výsledky dotazníkového prieskumu.

Otázka č. 1: Aké je zloženie Vašej domácnosti?

70 % - manželia/partneri žijúci v domácnosti bez detí, resp. deti sú už osamostatnené

10 % - obaja rodičia s dieťaťom/deťmi

10 % - jednotlivec s dieťaťom

10 % - jednotlivec

Do prieskumu sa zapojili prevažne osoby, ktoré bývajú v domácnosti bez detí, deti sú už osamostatnené, čo je možné odôvodniť vyššou potrebou hľadať riešenia v sociálnych službách pre seniorov.

Otázka č. 2: Máte prehľad o tom, aké sociálne služby sú v meste poskytované?

56 % - áno

30,3 % - čiastočne

10 % - nie

3,7 % - nezaujímam sa

Veľká väčšina respondentov v prieskume uviedla, že má úplný alebo čiastočný prehľad o sociálnych službách poskytovaných na území mesta. Uvedené môže svedčiť o informovanosti obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách alebo zdanlivej vedomosti o poskytovaných sociálnych službách. V praxi laická verejnosť nie vždy rozozná sociálne služby od súvisiacich služieb (napr. za sociálne služby sú často považované aj zdravotnícke a vzdelávacie služby, organizovanie podujatí a pod.) a taktiež verejnosť nie vždy pozná oficiálne názvy sociálnych služieb v zmysle platného zákona o sociálnych službách (napr. v praxi stále zaužívané pojmy „domov dôchodcov“, „jasle“ a pod.).

Otázka č. 3: Ak by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb poskytovaných v meste, na koho sa obrátite? (Bolo možné označiť viacero odpovedí.)

65, % - kontaktujem mestský úrad

31,9 % - skontaktujem sa priamo s organizáciou, o ktorej viem, že tieto služby poskytuje

20 % - získam si informácie z internetu

11,4 % - vyhľadám pomoc u priateľov alebo v rodine

20,5 % - obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom už stretol

11,8 % - neviem, doteraz som sa s takouto situáciou nestretol/nestretla

Väčšina respondentov zvolila „najkratšiu cestu“, ako získať informácie o sociálnych službách. Zároveň by väčšina respondentov volila kombináciu viacerých informačných zdrojov.

Otázka č. 4: Ako by ste riešili situáciu v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena Vašej rodiny?

48,1 % - využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí

25,1 % - využil/a by som služby poskytované v prostredí poskytovateľa sociálnej služby

23,1 % - starostlivosť by som zabezpečil/a sám/sama

3,7 % - iné

Viac ako 70 % respondentov by sociálnu starostlivosť zabezpečilo svojpomocne doma alebo doma za pomoci iného subjektu. Uvedené je v súlade s aktuálnymi snahami o „deinštitucionalizáciu" sociálnych služieb, t. j. preferovanie poskytovania sociálnej pomoci v domácom prostredí pred umiestňovaním osôb do zariadení.

Otázka č. 5: Aké sociálne a príbuzné služby v súčasnej dobe využívate? (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.)

81 % - nevyužívam žiadnu sociálnu službu

16 % - stravovanie v jedálni

Zvyšné sociálne služby boli zastúpené menej ako 1 percentom.

Väčšina respondentov aktuálne nevyužíva žiadne sociálne služby, t. j. ak respondenti nemajú referencie o sociálnych službách od svojich rodinných príslušníkov, priateľov a známych, nedokážu dostatočne posúdiť ani kvalitu a rozsah poskytovaných sociálnych služieb. Táto skutočnosť mohla výrazne ovplyvniť relevantnosť odpovedí v otázkach preverujúcich spokojnosť respondentov s rozsahom a kvalitou poskytovaných sociálnych služieb.

Spomedzi respondentov, ktorí nejakú sociálnu službu využívajú (bez ohľadu na to, či ju využívajú na území mesta), najviac respondentov využíva stravovanie v jedálni.

Otázka č. 6: Aké sociálne služby plánujete využívať v najbližších 5 rokoch? Uveďte aj v súčasnosti využívané sociálne služby, ak ich plánujete využívať aj naďalej. (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.)

56,7 % - neplánujem využívať žiadnu sociálnu službu

50 % - stravovanie v jedálni

25 % - domáca opatrovateľská služba

10 % - odľahčovacia služba

10 % - prepravná služba

10 % - požičiavanie pomôcok

Zvyšné sociálne služby boli zastúpené menej ako 3 percentami.

Respondenti najväčší záujem prejavili o stravovanie v jedálni a o domácu opatrovateľskú službu. Takmer 57 % respondentov neplánuje využívať žiadnu sociálnu službu.

Otázka č. 7: Ste spokojný/á s rozsahom (ponukou) sociálnych služieb poskytovaných v meste?

64,8 % - neviem posúdiť

20,4 % - áno

14,8 % - nie

Viac ako polovica respondentov nevedela posúdiť dostatočnosť ponuky sociálnych služieb. Dôvodom je predovšetkým fakt, že väčšina respondentov aktuálne nevyužíva žiadnu sociálnu službu. Takmer tretina respondentov je spokojná s ponukou sociálnych služieb. Niektoré osoby vedeli ponuku posúdiť z vlastnej skúsenosti, niektoré prostredníctvom referencií od rodinných príslušníkov, priateľov a známych. Nespokojnosť s ponukou sociálnych služieb vyjadrilo takmer 15 % respondentov.

Otázka č. 8: Ste spokojný/á s kvalitou sociálnych služieb poskytovaných v meste?

75,9 % - neviem posúdiť

14,8 % - áno

9,3 % - nie

Viac ako 75 % respondentov nevedelo posúdiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb z dôvodu, že tieto služby nevyužívajú, prípadne ani nepoznajú nikoho, od koho by mali referencie. 15 % respondentov je s kvalitou sociálnych služieb spokojná. Takmer 10 % respondentov vyjadrilo nespokojnosť s kvalitou sociálnych služieb.

Otázka č. 9: Na rozvoj ktorých sociálnych služieb by sa mala samospráva v najbližších 5 rokoch zamerať? (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.)

27,8 % - zariadenie opatrovateľskej služby

20,5 % - zariadenie pre seniorov

13 % - denné centrum

13 % - neviem sa vyjadriť

10 % - rehabilitačné stredisko

10 % - domov sociálnych služieb

9,8% - denný stacionár

Viac ako 27 % respondentov má záujem o rozvoj opatrovateľskej služby. Spolu viac ako 33 % respondentov by chcelo, aby mesto Nováky venovalo v nasledujúcich rokoch pozornosť denným centrám a zariadeniam pre seniorov. 13 % respondentov sa k otázke nevedelo vyjadriť.

Na záver ešte niektorí respondenti využili priestor na vyjadrenie názorov a pripomienok. Viacerí vyjadrili názor, že v meste chýba zariadenie pre seniorov s možnosťou ubytovania. Obyvatelia by tiež uvítali výraznejšiu pomoc a poradenstvo pre sociálne slabších a celkovo zvýšiť informovanosť v oblasti sociálnych služieb.

Po vyhodnotení dotazníkov pre obyvateľov je zrejmé, že mnohí obyvatelia Novák nemajú dostatočné informácie o oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Na základe toho sme dospeli k záveru, že kvalitu sociálnych služieb hodnotia kladne, avšak chýba im dostatočná informovanosť, ktorá by sa mohla zvýšiť napr. dňom otvorených dverí sociálneho oddelenia alebo letákovou informačnou kampaňou. Rozsah služieb je považovaný skôr za nedostatočný, najviac respondentom chýba **zariadenie pre seniorov.**

Dotazníkový prieskum pre poskytovateľov sociálnych služieb

V rovnakom období, ako prieskum pre obyvateľov, sa realizoval aj prieskum pre organizácie – poskytovateľov sociálnych služieb a služieb súvisiacich so sociálnymi službami. Do prieskumu sa zapojili celkovo 3 poskytovatelia sociálnych služieb:

- TK NCHZ Nováky
- FK Iskra Nováky
- Mesto Nováky

Všetci respondenti považujú podmienky pre výkon svojej činnosti v meste Nováky za vyhovujúce. Žiadny z respondentov podmienky nepovažuje za nevhodné. Respondenti považujú mesto za ústretové, promptné, ochotné spolupracovať a komunikovať. Všetci respondenti spolupracujú pri výkone svojej činnosti s mestom a považujú za potrebné túto spoluprácu aj do budúcnosti zachovať.

Respondenti mali v prieskume možnosť vyjadriť sa aj k ponuke a kvalite sociálnych služieb poskytovaných v meste. Výsledky tejto časti prieskumu sumarizuje nasledujúca textová časť

Otázka A: Aká je podľa Vás kvalita sociálnych služieb poskytovaných v meste?

66,6% - dobrá (známka 3)

33,4 % - uspokojujúca (známka 2)

0 % - výborná (známka 1 - najlepšia)

0 % - neviem posúdiť

0 % - skôr zlá ako dobrá (známka 4)

0 % - nevyhovujúca (známka 5 - najhoršia)

Otázka B: Je podľa Vás ponuka sociálnych služieb poskytovaných v meste dostatočne široká?

66,6 % - skôr nie

33,4 % - skôr áno

0 % - áno

0 % - nie

Súčasťou dotazníkového prieskumu pre organizácie bola aj otvorená otázka **„Aké sociálne a súvisiace služby je podľa Vás v meste Nováky potrebné prednostne riešiť?“** Podľa respondentov sú v meste potrebné tieto služby: Vybudovať zariadenie pre seniorov, vybudovanie denného stacionára.

V časti dotazníka vyhradenej na podnety a názory vyjadrili organizácie potrebu podnecovania aktívneho záujmu širokej verejnosti o dianie v meste, zároveň nevyhnutnosť dobrej informovanosti obyvateľov o tejto problematike.

STRATEGICKÁ ČASŤ

Vízia

Vízia je súhrnom predstáv o želanej situácii, konečnom stave, ktorý má byť samosprávou dosiahnutý na konci plánovacieho obdobia v roku 2027. Vízia pre oblasť poskytovania sociálnych služieb mesta Nováky bola sformulovaná na základe identifikovania silných a slabých stránok, hrozieb a príležitostí (SWOT analýzy). Keďže do spracovania komunitného plánu boli zapojení zástupcovia mestského úradu, odborníci na sociálnu oblasť, poskytovatelia ako aj užívatelia sociálnych služieb, organizácie pôsobiace v meste ako aj široká verejnosť, je vízia adekvátnym odrazom potrieb všetkých zúčastnených partnerov.

Hlavným cieľom strategickej vízie je poskytnúť smer pre strategické plánovanie, ako aj pre implementáciu navrhnutých opatrení. Vízia tiež vykresľuje želanú budúcnosť tým, ktorí v meste žijú, pracujú v ňom, navštevujú ho, či v ňom podnikajú, alebo ktorí tu plánujú investovať. Súčasné strategické plánovanie a strategická vízia predstavujú dohovor medzi lokálnymi lídrami na prioritách budúceho rozvoja. Toto poslanie strategickej vízie sa najlepšie naplní vtedy, keď je jej obsah stručný, výrečný a pôsobivý v najširšom zmysle slova. Okrem motivácie má vízia aj marketingový, respektíve propagačný účel. Predáva daný región/lokalitu, predáva úsilie svojej komunity čeliť aktuálnym trendom a vytvárať lepšie podmienky pre regionálny rozvoj. Propaguje mesto vo svete, na úradoch a medzi partnermi, ale rovnaký význam má aj vnútorná propagácia, keďže zabezpečuje usporiadanie, identitu a spoločný účel činnosti rozvoja.

V nadväznosti na uvedené bola formulovaná vízia mesta Nováky pre oblasť poskytovania sociálnych služieb:

Perspektívou mesta Nováky je vytvoriť samosprávu s kvalitnou sociálnou infraštruktúrou s možnosťami na dobré bývanie, kultúrne a športové vyžitie. Spolupráca mesta Nováky, jeho obyvateľov, organizácií a podnikateľov prinesie vzájomný prospech pre všetky strany. Konanie mesta bude v súlade s cieľom zlepšiť prístup občanov k sociálnym službám urobiť sociálne služby kvalitnejšími, rozmanitejšími a adresnejšími. Mesto bude naklonené inovatívnym prístupom s cieľom riešiť nové výzvy.

Vízia mesta bude naplnená realizáciou Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2022 – 2027. Mestský úrad bude rozvoj oblasti poskytovania sociálnych služieb pravidelne monitorovať, vyhodnocovať a komunitný plán aspoň raz ročne aktualizovať, a to opätovne aj v interakcii s ostatnými partnermi, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Takýmto spôsobom bude komunitný plán nepretržite odrážať aktuálne potreby obyvateľov a situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a aktuálne možnosti a zámery mesta na druhej strane.

Návrh stratégie rozvoja

S cieľom dosiahnuť vytýčenú víziu navrhlo mesto Nováky stratégiu rozvoja sociálnych služieb. Vďaka naplánovaniu jednotlivých krokov mesto už na začiatku plánovacieho obdobia vie, na aký zámer, kedy a koľko finančných prostriedkov bude potrebovať, čo mu umožní lepšie, organizovanejšie a efektívnejšie napĺňať jednotlivé zámery a následne aj vyhodnocovať úspešnosť svojho konania. Z tohto dôvodu by stratégia rozvoja nemala byť príliš ambiciózna, ale mala by zohľadňovať súčasné podmienky na jednej strane a reálne dostupné možnosti mesta na druhej strane. Iba stanovením racionálnych cieľov môže samospráva dosiahnuť skutočný rozvoj, naopak, vymenovaním dlhého zoznamu nereálnych opatrení iba podporí frustráciu z neschopnosti zmeniť súčasný stav k lepšiemu.

Komunitný plán mesta Nováky vychádza z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030. Cieľom národných priorít je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021-2030 je nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady, ktoré predstavujú pre napĺňanie NPRSS nevyhnutné vstupy:

A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike

B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb

C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Predpokladá sa, že národné priority si následne nižšie územné jednotky rozpracujú vo svojich koncepčných a plánovacích dokumentoch.

Ďalej KPSS mesta Nováky vychádza z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nováky na roky 2018 – 2024.

Na obdobie rokov 2022 – 2027 si mesto Nováky stanovilo niekoľko cieľov, na dosiahnutie ktorých si vytýčilo nasledujúce zámery:

CIELE A AKTIVITY MESTA NOVÁKY NA ROKY 2022 – 2027 PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	
CIEĽ	**ZÁMER/AKTIVITA**
1. Zabezpečenie starostlivosti o seniorov	1.1 Zriadenie domova sociálnych služieb
	1.2 Spolupráca s klubom dôchodcov a združeniami seniorov pri realizácii vzdelávacích aktivít seniorov. Poskytnutie priestorov vo vlastníctve mesta na vzdelávacie aktivity pre seniorov za zvýhodnených podmienok
2. Podpora v oblasti vzdelávania mládeže a predškolskej výchovy	2.1 Rekonštrukcia budov a areálov Základnej školy Nováky, vrátane rekonštrukcie školskej jedálne
	2.2 Rekonštrukcia budovy a areálu Materskej školy Nováky
	2.3 Rekonštrukcia budovy a areálu Základnej umeleckej školy Nováky
	2.4 Rekonštrukcia školských ihrísk a areálov škôl, školských zariadení
3. Podpora kultúrnych inštitúcií a voľnočasových aktivít v meste, zvýšenie informovanosti obyvateľov o sociálnych službách	3.1 Rekonštrukcia budovy a modernizácia vybavenia Domu kultúry Nováky
	3.2 Podpora kultúrnych aktivít iných subjektov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)
	3.3 Rekonštrukcia detských ihrísk, budovanie nových detských ihrísk a modernizácia ich vybavenia
	3.4 Skvalitňovanie a modernizácia priestorov pre voľnočasové aktivity detí, mládeže a dospelých v rámci Centra voľného času
	3.5 Informačná kampaň o poskytovaní soc. služieb v meste Nováky (opatrovateľská služba, potreby trhu práce, celoživotné vzdelávanie)
	3.6 Rekonštrukcia kúrie
4. Podpora športových aktivít a športových klubov v meste Nováky	4.1 Podpora športových klubov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)
	4.2 Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu (futbalový štadión)
	4.3 Vybudovanie regionálnych cyklotrás a etapovej vybavenosti cykloturistiky
5. Rozširovanie bytového fondu mesta	5.1 Príprava nových lokalít na individuálnu bytovú výstavbu
	5.2 Výstavba mestských nájomných bytov (hromadná bytová výstavba)

Tabuľka č. 16: Ciele a aktivity mesta Nováky na roky 2022-2027, Zdroj: MsÚ, 2021

V nadväznosti na definovaný cieľ a k nim prislúchajúce aktivity vykonalo mesto monitoring východiskových podmienok – zostavilo sumár, v ktorom uvádza, aké kroky už podniklo na dosiahnutie vytýčeného cieľa a aké sú jeho následné možnosti rozvoja. Samospráva zvážila kedy, za pomoci koho, za akých podmienok a s akými nákladmi bude môcť ďalej prispievať k realizácii jednotlivých zámerov, pričom prehľad odpovedí na tieto kľúčové otázky zachytáva nasledujúca tabuľka.

Základné údaje o aktivite č. 1.1		
Názov projektu	**Zriadenie domova sociálnych služieb**	
Druh sociálnej služby	§ 38 zákona o sociálnych službách	
Forma sociálnej služby	Pobytová, týždenná forma	
Poskytovateľ služby	Mesto Nováky	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027	
Stav projektu pred realizáciou	Počet seniorov v meste Nováky sa neustále zvyšuje. Mnoho z nich je odkázaných na asistenciu a 24-hodinovú starostlivosť, preto musia byť umiestňovaní do zariadení mimo mesta, ktoré však taktiež neposkytujú dostatočné množstvo miest pre všetkých odkázaných Nováčanov. Zriadenie domova sociálnych služieb by zabezpečilo pobyt a potrebnú starostlivosť starším občanom v mieste ich bydliska. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD.	
Cieľ projektu	Zriadenie domu sociálnych služieb podľa § 38 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách	
Cieľová skupina	Seniori	
Personálne podmienky	18 zamestnancov, z toho 11 odborných	
Prevádzkové a organizačné podmienky	§ 38 zákona o sociálnych službách, mesto aktuálne hľadá vhodné priestory pre tento zámer	
Kapacita sociálnej služby	Existujúca kapacita: 0 klientov Potrebná kapacita: 40 klientov Plánované navýšenie kapacít: o 40 klientov	
Výstupy	Zriadený domov sociálnych služieb. Zariadenie pre 40 dospelých klientov v týždennom pobyte resp. podľa podmienok vyhlásenej výzvy	
Užívatelia	Seniori mesta.	
Indikátory monitoringu	Celková vybudovaná užívateľská plocha objektu a počet seniorov, ktorí budú môcť využívať DSS	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.	
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.	
Poznámky	-	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2022 -2023
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2022-2023

Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh			Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ				2022-2023
Realizácia projektu			Externý dodávateľ				2025- 2026
Kolaudácia			Stavebný úrad				2027
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2027**	**5 000 000**	**4 250 000**	**500 000**	**0**	**250 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č.1.2		
Názov projektu	**Spolupráca s klubom dôchodcov a združeniami seniorov pri realizácii vzdelávacích aktivít seniorov. Poskytnutie priestorov vo vlastníctve mesta na vzdelávacie aktivity pre seniorov za zvýhodnených podmienok**	
Garant	Mesto Nováky	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027	
Stav projektu pred realizáciou	V meste dlhoročne poskytuje svoje služby klub dôchodcov, ktorý združuje seniorov a organizuje rôznorodé aktivity. Spolupráca a podpora mesta je pre existenciu klubu nevyhnutná, preto sa mesto zaväzuje podporovať klub a jeho aktivity v tomto plánovacom období.	
Cieľ projektu	Poskytnutie priestorov a podporovanie aktivít klubu dôchodcov v Novákoch	
Výstupy	Poskytnuté priestory a podporené aktivity klubu dôchodcov v Novákoch	
Užívatelia	Seniori mesta.	
Indikátory monitoringu	Celková výmera priestorov poskytnutých seniorom, počet seniorov využívajúcich pravidelne tieto priestory a aktivity a počet vzdelávacích aktivít.	
Zmluvné podmienky	-	
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov mesta na financovanie projektu.	
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ	2022
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2026
Kolaudácia	Stavebný úrad	2027
Financovanie projektu		

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 – 2027**	**60 000**	**0 51 000**	**0 6 000**	**0**	**60 000 3 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 2.1		
Názov projektu	**Rekonštrukcia budov a areálov Základnej školy Nováky, vrátane rekonštrukcie školskej jedálne**	
Garant	Mesto Nováky	
Začatie a ukončenie projektu	2022-2027	
Stav projektu pred realizáciou	Budovy a areály ZŠ Nováky sú v súčasnosti v zlom technickom stave, časť zariadenia je zastaraná a nevyhovujúca pre používanie žiakmi a učiteľmi. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD,	
Cieľ projektu	Rekonštrukcia budov, areálov a školskej jedálne Základnej školy Nováky.	
Výstupy	Zrekonštruované budovy, areály a školská jedáleň ZŠ Nováky.	
Užívatelia	Deti, mládež.	
Indikátory monitoringu	Celková rekonštruovaná plocha, úspora energií dosiahnutá vykonaním rekonštrukcie, počet žiakov využívajúcich modernizovaný objekt.	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.	
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.	
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2023-2024
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2023-2024
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ	2023-2024
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2025 -2026
Kolaudácia	Stavebný úrad	2027
Financovanie projektu		

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022-2027**	**3 000 000**	**2 550 000**	**300 000**	**0**	**150 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 2.2							
Názov projektu	**Rekonštrukcia budovy a areálu Materskej školy Nováky**						
Garant	Mesto Nováky						
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027						
Stav projektu pred realizáciou	Budova a areál MŠ Nováky je v súčasnosti v zlom technickom stave, časť zariadenia je zastaraná a nevyhovujúca pre používanie deťmi a vychovávateľmi. K projektovému zámeru je vypracovaná PD, vydané stavebné povolenie.						
Cieľ projektu	Rekonštrukcia budovy a areálu materskej školy.						
Výstupy	Zrekonštruovaná budova a areál materskej školy.						
Užívatelia	Deti vo veku 3 – 6 rokov.						
Indikátory monitoringu	Počet detí využívajúcich modernizovaný objekt, úspora energií dosiahnutá vykonaním rekonštrukcie a celková rekonštruovaná plocha.						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.						
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.						
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária					2022	
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad					2022	
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ					2022	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ					2023	
Kolaudácia	Stavebný úrad					2024	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2024**	**1 700 000**	**1 445 000**	**170 000**	**0**	**85 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 2.3	
Názov projektu	**Rekonštrukcia budovy a areálu Základnej umeleckej školy Nováky**
Garant	Mesto Nováky

Začatie a ukončenie projektu	2022 2027
Stav projektu pred realizáciou	Budova a areál ZUŠ Nováky je v súčasnosti v zlom technickom stave, časť zariadenia je zastaraná a nevyhovujúca pre používanie žiakmi a učiteľmi. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD, .
Cieľ projektu	Rekonštrukcia budovy a areálu ZUŠ Nováky
Výstupy	Zrekonštruovaná budova a areál ZUŠ Nováky
Užívatelia	Deti a mládež.
Indikátory monitoringu	Celková rekonštruovaná plocha, úspora energií dosiahnutá vykonaním rekonštrukcie a počet osôb využívajúcich modernizovaný objekt.
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.
Realizácia projektu	
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária 2022
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad 2022
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ 2022
Realizácia projektu	Externý dodávateľ 2023
Kolaudácia	Stavebný úrad 2024
Financovanie projektu	

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2024**	**1 000 000**	**0 850 000**	**0 100 000**	**0**	**0 50 000**	**1 000 000**

Základné údaje o aktivite č. 2.4	
Názov projektu	**Rekonštrukcia školských ihrísk a areálov škôl, školských zariadení**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2022 2027
Stav projektu pred realizáciou	Školské ihriská, areály v Novákoch v súčasnosti vyžadujú obnovu, časť zariadenia je opotrebovaná, zastaraná a nevyhovujúca pre používanie žiakmi a učiteľmi. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD.
Cieľ projektu	Rekonštrukcia školských ihrísk, areálov škôl a školských zariadení
Výstupy	Zrekonštruované školské ihriská, areály a obnovené školské zariadenia

Užívatelia	Žiaci a obyvatelia mesta.
Indikátory monitoringu	Počet žiakov využívajúcich objekty, celková rekonštruovaná plocha
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.
Realizácia projektu	

Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2022
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2023
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ	2022- 2023
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2024-2025
Kolaudácia	Stavebný úrad	2026

Financovanie projektu

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2026**	**500 000**	**425 000**	**50 000**	**0**	**25 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 3.1	
Názov projektu	**Rekonštrukcia budovy a modernizácia vybavenia Domu kultúry Nováky**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027
Stav projektu pred realizáciou	Budova Domu kultúry v Novákoch v súčasnosti nie je v dobrom technickom stave a nespĺňa požiadavky mesta pre reprezentatívnosť a vybavenosť, ktorú by mala budova domu kultúry mať. Rekonštrukciou by sa mala dosiahnuť požadovaná estetická hodnota, vyhovujúca vybavenosť a technický stav. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD
Cieľ projektu	Rekonštrukcia a modernizácia domu kultúry.
Výstupy	Zrekonštruovaný a zmodernizovaný dom kultúry.
Užívatelia	Obyvatelia mesta.
Indikátory monitoringu	Celková rekonštruovaná plocha, úspora energií dosiahnutá vykonaním rekonštrukcie.
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné

	technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.						
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária					2023	
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad					2024	
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ					2023-2024	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ					2025-2026	
Kolaudácia	Stavebný úrad					2027	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2023 - 2027**	**2 500 000**	**2 125 000**	**250 000**	**0**	**125 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 3.2		
Názov projektu	**Podpora kultúrnych aktivít iných subjektov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)**	
Garant	Mesto Nováky	
Začatie a ukončenie projektu	2018 – 2021	
Stav projektu pred realizáciou	Na území mesta pôsobia viaceré kultúrne inštitúcie a sú realizované početné kultúrne aktivity, ktoré by bez podpory mesta neexistovali. Nováky preto chcú zabezpečiť ich ďalšiu finančnú podporu, taktiež podporu pomocou poskytnutia priestorov pre vykonávané aktivity, aby bolo zabezpečené kultúrne a voľnočasové vyžitie obyvateľov.	
Cieľ projektu	Podpora kultúrnych aktivít a iných subjektov mestskou samosprávou.	
Výstupy	Rozvoj a zvýšenie úrovne kultúrnych aktivít mesta.	
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta.	
Indikátory monitoringu	Počet podporených subjektov, počet podporených aktivít.	
Zmluvné podmienky	-	
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov mesta na financovanie projektu.	
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	-
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	-

Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh			Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ				-
Realizácia projektu			Externý dodávateľ				-
Kolaudácia			Stavebný úrad				-
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2018 - 2021**	**540 000**	**0 459 000**	**0 54 000**	**0**	**54000 0 27 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 3.3		
Názov projektu	**Rekonštrukcia detských ihrísk, budovanie nových detských ihrísk a modernizácia ich vybavenia**	
Garant	Mesto Nováky	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027	
Stav projektu pred realizáciou	Časť vybavenia detských ihrísk je zastaraná, v niektorých častiach mesta je potrebné dobudovať nové ihriská pre deti. Mesto by chcelo týmto zámerom vyhovieť dopytu obyvateľov a zároveň zvýšiť bezpečnosť detí a zmodernizovať vybavenie existujúcich ihrísk. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD,	
Cieľ projektu	Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk.	
Výstupy	Vybudované nové detské ihriská, zrekonštruované a zmodernizované existujúce detské ihriská.	
Užívatelia	Rodiny s deťmi.	
Indikátory monitoringu	Celková rekonštruovaná plocha, počet novopostavených ihrísk, počet užívateľov pravidelne využívajúcich nové a modernizované ihriská.	
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.	
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.	
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2022
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2023
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2023-2027

Kolaudácia		Stavebný úrad					2027
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2027**	**60 000**	**0**	**0**	**0**	**60 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 3.4							
Názov projektu		**Skvalitňovanie a modernizácia priestorov pre voľnočasové aktivity detí, mládeže a dospelých v rámci Centra voľného času**					
Garant		Mesto Nováky					
Začatie a ukončenie projektu		2018 – 2019 2021 - 2022					
Stav projektu pred realizáciou		Veľký dopyt po voľnočasových aktivitách CVČ Nováky si vyžaduje venovanie zvýšenej pozornosti a starostlivosti mesta o priestory CVČ, ktoré v súčasnosti potrebujú doplnenie a zmodernizovanie vybavenia. K projektovému zámeru nebolo začaté VO.					
Cieľ projektu		Skvalitňovanie a modernizácia priestorov pre voľnočasové aktivity obyvateľov prostredníctvom zabezpečenia vybavenia týchto priestorov.					
Výstupy		Kvalitne a moderne vybavené priestory pre voľnočasové aktivity obyvateľov					
Užívatelia		Obyvatelia a návštevníci mesta.					
Indikátory monitoringu		Predpokladaný počet osôb pravidelne využívajúcich moderne vybavené priestory, počet moderne vybavených priestorov.					
Zmluvné podmienky		Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.					
Riziká		Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.					
Poznámky		Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.					
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik		Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín
Príprava projektovej dokumentácie		Externá projektová kancelária					-
Vydanie stavebného povolenia		Stavebný úrad					-
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh		Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ					
Realizácia projektu		Externý dodávateľ					2022-2027
Kolaudácia		Stavebný úrad					-
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkrom
			EU	SR	VÚC	MESTO	

							né zdroje
Realizácia projektu	**2022 - 2027**	**500 000**	**0**	**0**	**0**	**500 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 3.5							
Názov projektu			**Informačná kampaň o poskytovaní soc. služieb v meste Nováky (opatrovateľská služba, potreby trhu práce, celoživotné vzdelávanie)**				
Garant			Mesto Nováky				
Začatie a ukončenie projektu			2022 - 2027				
Stav projektu pred realizáciou			Informovanosť obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách a možnostiach ich využívania v meste je nedostatočná. Mesto sa preto rozhodlo zvýšiť povedomie obyvateľov o sociálnych službách a tým aj priblížiť tieto služby bližšie k osobám, ktoré ich najviac potrebujú.				
Cieľ projektu			Zorganizovanie informačnej kampane o poskytovaní soc. služieb.				
Výstupy			Zorganizovaná informačná kampaň o poskytovaní soc. služieb.				
Užívatelia			Obyvatelia mesta.				
Indikátory monitoringu			Počet rozdaných informačných letákov, počet zrealizovaných informačných kampaní.				
Zmluvné podmienky			-				
Riziká			Nedostatok finančných zdrojov mesta na financovanie projektu, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity.				
Poznámky			Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.				
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik			Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín
Príprava projektovej dokumentácie			Externá projektová kancelária				-
Vydanie stavebného povolenia			Stavebný úrad				-
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh			Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ				-
Realizácia projektu			Externý dodávateľ				2022 – 2027
Kolaudácia			Stavebný úrad				-
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 – 2027**	**36 000**	**0**	**0**	**0**	**36 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 3.6							
Názov projektu	**Rekonštrukcia kúrie**						
Garant	Mesto Nováky						
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2025						
Stav projektu pred realizáciou	Stavba kúrie v Novákoch je schátralá a jej technický stav nie je vyhovujúci. Rekonštrukciu by mesto chcelo prispieť k zachovaniu a skrášleniu tejto historickej pamiatky. K projektovému zámeru je potrebné prepracovanie pôvodnej PD alebo vypracovanie novej						
Cieľ projektu	Rekonštrukcia kúrie						
Výstupy	Zrekonštruovaná kúria.						
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta.						
Indikátory monitoringu	Celková rekonštruovaná plocha a počet užívateľov kúrie						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.						
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.						
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín					
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2022					
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2023					
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ	2022					
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2023 2024					
Kolaudácia	Stavebný úrad	2025					
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2025**	**1 200 000**	**1 020 000**	**120 000**	**0**	**60 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 4.1	
Názov projektu	**Podpora športových klubov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027
Stav projektu pred realizáciou	Na území Novák pôsobia viaceré športové kluby, ktoré reprezentujú mesto na športových súťažiach. Bez

	podpory mesta by mali kluby obmedzené podmienky, v niektorých prípadoch by ich činnosť vôbec nebola možná. Finančnou podporou a pomocou vo forme poskytnutia priestorov by chcelo mesto podporiť aktívne trávenie voľného času svojich obyvateľov a taktiež dopomôcť k rozvoju mladých športových talentov.
Cieľ projektu	Podpora športových klubov pôsobiacich v meste Nováky.
Výstupy	Zvýšenie kvality a úrovne športových klubov a reprezentácia mesta navonok dobrými športovými výkonmi.
Užívatelia	Obyvatelia mesta.
Indikátory monitoringu	Počet podporených športových klubov, celková výmera poskytnutých priestorov.
Zmluvné podmienky	-
Riziká	Nedostatok finančných zdrojov mesta na financovanie projektu, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity mesta.
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.
Realizácia projektu	
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária -
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad -
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ -
Realizácia projektu	Externý dodávateľ -
Kolaudácia	Stavebný úrad -
Financovanie projektu	

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 – 2027**	**1 080 000**	**0**	**0**	**0**	**1 080 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 4.2	
Názov projektu	**Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu (futbalový štadión)**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2018 – 2021 2021 - 2024
Stav projektu pred realizáciou	Časť vybavenia a priestorov športového areálu v Novákoch je v nevyhovujúcom až havarijnom stave a vyžadujú si rekonštrukciu a revitalizáciu. Zrealizovaním zámeru by sa zlepšili podmienky pre prípravu športovcov a zároveň by sa areál zatraktívnil pre ďalších potenciálnych užívateľov. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD,

Cieľ projektu	Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu						
Výstupy	Zrekonštruovaný a revitalizovaný športový areál						
Užívatelia	Obyvatelia mesta.						
Indikátory monitoringu	Predpokladaný počet obyvateľov pravidelne využívajúcich šport. areál, celková rekonštruovaná plocha.						
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.						
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.						
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.						
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu					Termín	
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária					2022-2024	
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad					2023-2024	
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ					2022-2024	
Realizácia projektu	Externý dodávateľ					2022-2026	
Kolaudácia	Stavebný úrad					2027	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 – 2027**	**850 000**		**425 000**	**0**	**425000**	

Základné údaje o aktivite č. 4.3	
Názov projektu	**Vybudovanie regionálnych cyklotrás a etapovej vybavenosti cykloturistiky**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027
Stav projektu pred realizáciou	Vybudovaním regionálnych cyklotrás a etapovej vybavenosti cykloturistiky by chcelo mesto podporiť športové aktivity všetkých obyvateľov Novák. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD,.
Cieľ projektu	Vybudovanie regionálnych cyklotrás a etapovej vybavenosti cykloturistiky.
Výstupy	Vybudované regionálne cyklotrasy a zabezpečená etapová vybavenosť cykloturistiky.
Užívatelia	Obyvatelia a návštevníci mesta.
Indikátory monitoringu	Celková dĺžka vybudovaných cyklotrás, predpokladaný počet obyvateľov pravidelne využívajúcich cyklotrasy.

Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.

Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária	2022-2023
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad	2024
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ	2022-2024
Realizácia projektu	Externý dodávateľ	2024-2026
Kolaudácia	Stavebný úrad	2027

Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2027**	**2 500 000**	**2 125 000**	**250 000**	**75 000**	**50 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 5.1	
Názov projektu	**Príprava nových lokalít na individuálnu bytovú výstavbu**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2027
Stav projektu pred realizáciou	V rámci sociálnej oblasti by mesto chcelo mesto vytvoriť výhodné podmienky na bývanie pre tých, ktorí to potrebujú. K projektovému zámeru nebolo zatiaľ začaté VO.
Cieľ projektu	Príprava nových lokalít na bytovú výstavbu po legislatívnej stránke, výstavba inžinierskych sietí, infraštruktúra, aktualizácia územného plánu
Výstupy	Pripravené nové lokality na bytovú výstavbu.
Užívatelia	Obyvatelia a potenciálni obyvatelia mesta.
Indikátory monitoringu	Celková výmera lokalít spolu, počet lokalít, na ktorých bude realizovaný zámer.
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.

Realizácia projektu							
Fáza/míľnik			Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín
Príprava projektovej dokumentácie			Externá projektová kancelária				2022-2023
Vydanie stavebného povolenia			Stavebný úrad				2023-2025
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh			Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ				2022-2025
Realizácia projektu			Externý dodávateľ				2025-2027
Kolaudácia			Stavebný úrad				2027
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2027**	**2 000 000**	**1 700 000**	**200 000**	**0**	**100 000**	**0**

Základné údaje o aktivite č. 5.2	
Názov projektu	**Výstavba mestských nájomných bytov (hromadná bytová výstavba)**
Garant	Mesto Nováky
Začatie a ukončenie projektu	2023 2027
Stav projektu pred realizáciou	V rámci sociálnej oblasti by mesto chcelo mesto vytvoriť výhodné podmienky na bývanie pre tých, ktorí to potrebujú. K projektovému zámeru nie je vypracovaná PD,
Cieľ projektu	Výstavba mestských nájomných bytov.
Výstupy	Postavené mestské nájomné byty.
Užívatelia	Obyvatelia a potenciálni obyvatelia mesta.
Indikátory monitoringu	Kapacita novopostavených bytov, plánovaný počet postavených bytových jednotiek.
Zmluvné podmienky	Budú doplnené po podpise zmluvy ako výsledku verejného obstarávania.
Riziká	Absencia vhodnej výzvy, nedostatok finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektu, nedostatočná pripravenosť žiadateľa, nedostatočné technické, finančné a personálne kapacity dodávateľa.
Poznámky	Nie je sociálnou službou v zmysle zákona o sociálnych službách.
Realizácia projektu	
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu Termín
Príprava projektovej dokumentácie	Externá projektová kancelária 2023
Vydanie stavebného povolenia	Stavebný úrad 2024
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Externá konzultačná spoločnosť v spolupráci s internými zamestnancami MSÚ
Realizácia projektu	Externý dodávateľ 2025-2026
Kolaudácia	Stavebný úrad 2027

Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				ŠFRB
			EU	SR	VÚC	MESTO	
Realizácia projektu	**2022 - 2027**	**1 800 000**	**0**	**0**	**0**	**1 080 000**	**720 000**

Tabuľka č. 17: Strategické zámery mesta Nováky na roky 2022-2027, Zdroj: MÚ, 2021

Plnenie vyššie uvedených strategických zámerov bude samospráva priebežne monitorovať. Komunitný plán bude samospráva v nadväznosti na zistený stav každý rok aktualizovať.

Plán financovania

V tejto časti KPSS prinášame sumár jednotlivých zámerov (akčný plán), prehľad financovania zámerov v jednotlivých rokoch plánovacieho obdobia a celkovú potrebu finančných prostriedkov. Keďže možnosti mestského rozpočtu sú obmedzené, má mesto Nováky v rámci plánovacieho obdobia 2022 – 2027 záujem okrem vlastných finančných prostriedkov využívať aj prostriedky zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ, prípadne alternatívne zdroje financovania (dary a pod.).

AKČNÝ PLÁN MESTA NOVÁKY NA ROKY 2022 – 2027 PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB		
ZÁMER/AKTIVITA	**OBDOBIE REALIZÁCIE**	**NÁKLADY (v EUR)**
1.1 Zriadenie domova sociálnych služieb	2025 – 2026	5 000 000
1.2 Spolupráca s klubom dôchodcov a združeniami seniorov pri realizácii vzdelávacích aktivít seniorov. Poskytnutie priestorov vo vlastníctve mesta na vzdelávacie aktivity pre seniorov za zvýhodnených podmienok	2026	60 000
2.1 Rekonštrukcia budov a areálov Základnej školy Nováky, vrátane rekonštrukcie školskej jedálne	2025 – 2026	3 000 000
2.2 Rekonštrukcia budovy a areálu Materskej školy Nováky	2023	1 700 000
2.3 Rekonštrukcia budovy a areálu Základnej umeleckej školy Nováky	2023	1 000 000
2.4 Rekonštrukcia školských ihrísk a areálov škôl, školských zariadení	2024 – 2025	500 000
3.1 Rekonštrukcia budovy a modernizácia vybavenia Domu kultúry Nováky	2025 – 2026	2 500 000

3.2 Podpora kultúrnych aktivít iných subjektov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)	-	540 000
3.3 Rekonštrukcia detských ihrísk, budovanie nových detských ihrísk a modernizácia ich vybavenia	2023 - 2027	60 000
3.4 Skvalitňovanie a modernizácia priestorov pre voľnočasové aktivity detí, mládeže a dospelých v rámci Centra voľného času	2022 - 2027	500 000
3.5 Informačná kampaň o poskytovaní soc. služieb v meste Nováky (opatrovateľská služba, potreby trhu práce, celoživotné vzdelávanie)	2022 - 2027	36 000
3.6 Rekonštrukcia kúrie	2023 - 2024	1 200 000
4.1 Podpora športových klubov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)	-	1 080 000
4.2 Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu (futbalový štadión)	2022 - 2026	850 000
4.3 Vybudovanie regionálnych cyklotrás a etapovej vybavenosti cykloturistiky	2024 - 2026	2 500 000
5.1 Príprava nových lokalít na individuálnu bytovú výstavbu	2025 - 2027	2 000 000
5.2 Výstavba mestských nájomných bytov (hromadná bytová výstavba)	2025 - 2026	1 800 000

Tabuľka č. 18: Akčný plán 2022-2027, Zdroj: Vlastné spracovanie

Okrem snahy mesta o zrealizovanie vytýčených strategických zámerov bude mestský úrad počas aktuálneho plánovacieho obdobia 2022 – 2027:

- vyvíjať aktivity podporujúce zotrvanie občanov v domácom prostredí,
- pokračovať v súčasných aktivitách, poskytovaných sociálnych službách a príspevkoch,
- zabezpečovať dosahovanie štandardov kvality sociálnych služieb a zvyšovanie odbornosti zamestnancov,
- uskutočňovať opatrenia, ktorými sa adaptuje systém poskytovania sociálnych služieb mesta na prípadné novely zákona o sociálnych službách,
- aktualizovať všeobecne záväzné nariadenia mesta v zmysle platnej legislatívy,
- zohľadňovať navrhnuté strategické zámery pri schvaľovaní rozpočtu mesta.

Na vypracovaní komunitného plánu sociálnych služieb a jeho následných aktualizáciách participovali/participujú:

- **pracovná skupina** v zložení :

Meno	Pracovná pozícia
Ing. Ján Martina	prednosta MsÚ
Ing. Ingrid Kmeťová	vedúca odd. vnútornej správy
Eva Macharová	referentka pre veci sociálne
Mgr. Iveta Melišková	referentka pre administratívno-správnu agendu opatrovateľskej služby

- **externá spoločnosť** – Gemini Group s. r. o.,
- **neverejní poskytovatelia sociálnych služieb** prostredníctvom dotazníkového prieskumu,
- **široká verejnosť** prostredníctvom dotazníkového prieskumu.

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť bližšie vysvetľuje časový harmonogram realizácie KPSS, hodnotenie a monitorovanie činností počas ich priebehu. Záznamy z monitorovania budú priebežne dopĺňané počas obdobia realizácie aktivít.

Časový plán realizácie KPSS

Zámer/ Aktivita	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1.1 Zriadenie domova sociálnych služieb						
1.2 Spolupráca s klubom dôchodcov a združeniami seniorov pri realizácii vzdelávacích aktivít seniorov. Poskytnutie priestorov vo vlastníctve mesta na vzdelávacie aktivity pre seniorov za zvýhodnených podmienok						
2.1 Rekonštrukcia budov a areálov Základnej školy Nováky, vrátane rekonštrukcie školskej jedálne						
2.2 Rekonštrukcia budovy a areálu Materskej školy Nováky						
2.3 Rekonštrukcia budovy a areálu Základnej umeleckej školy Nováky						
2.4 Rekonštrukcia školských ihrísk a areálov škôl, školských zariadení						
3.1 Rekonštrukcia budovy a modernizácia vybavenia Domu kultúry Nováky						
3.2 Podpora kultúrnych aktivít iných subjektov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)						
3.3 Rekonštrukcia detských ihrísk, budovanie nových detských ihrísk a modernizácia ich vybavenia						
3.4 Skvalitňovanie a modernizácia priestorov pre voľnočasové aktivity detí, mládeže a dospelých v rámci Centra voľného času						

3.5 Informačná kampaň o poskytovaní soc. služieb v meste Nováky (opatrovateľská služba, potreby trhu práce, celoživotné vzdelávanie)						
3.6 Rekonštrukcia kúrie						
4.1 Podpora športových klubov mestskou samosprávou (priestory, dotácie)						
4.2 Rekonštrukcia a revitalizácia športového areálu (futbalový štadión)						
4.3 Vybudovanie regionálnych cyklotrás a etapovej vybavenosti cykloturistiky						
5.1 Príprava nových lokalít na individuálnu bytovú výstavbu						
5.2 Výstavba mestských nájomných bytov (hromadná bytová výstavba)						

Tabuľka č. 19: Časový plán realizácie KPSS 2022-2027, Zdroj: Vlastné spracovanie

Vyhodnocovanie a plnenie KPSS

Proces monitorovania a hodnotenia je dôležitou súčasťou realizácie projektových zámerov (aktivít), ktoré boli zadefinované v rámci rozvojovej stratégie komunitného plánu. Pomáha zistiť, či sa dodržuje stanovený plán a odhaľuje prípadné chyby a riziká, ktoré môžu nastať pri jeho realizácii.

Princípy dobrého spravovania pri realizácii Komunitného plánu sociálnych služieb:

- **Participácia -** zabezpečenie účasti tých, ktorí „musia" byť zainteresovaní a umožnenie účasti tých, ktorí „chcú" byť zainteresovaní
- **Transparentnosť -** rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii KPSS je uskutočnené na základe dopredu známych kritérií
- **Verejná zodpovednosť -** dodržiavanie zvolených kritérií merania výkonnosti, dodržiavanie práva a administratívnych postupov, jasná komunikácia cieľov

Zásady uplatňovania komunitného plánu sociálnych služieb

- KPSS je základným rozvojovým dokumentom, na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb.
- KPSS je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce.
- KPSS je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity mesto priamo realizuje (mesto ako realizátor), alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu (mesto ako iniciátor, partner) inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja mesta.
- KPSS je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce či vykonávajúce činnosť na území mesta, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor).
- KPSS je otvorený, verejne dostupný dokument, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia.
- Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy mesta. Aby bol implementačný mechanizmus KPSS efektívny, musí mať mesto jasne popísané činnosti, aktivity až úlohy, ktorými sa bude KPSS zabezpečovať na úrovni programovej, realizačnej a vyhodnocovacej.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Nováky bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v komunitnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať.

Medzi kľúčové úlohy manažmentu mesta bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Komunitný plán bude mesto vyhodnocovať každoročne vždy k 31. 12. kalendárneho roka v priebehu platnosti komunitného plánu. Informatívna správa o plnení komunitného plánu bude predkladaná na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Novákoch.

Komunitný plán je otvorený dokument, ktorý je potrebné prispôsobovať meniacim sa podmienkam, ktoré budú vyplývať z legislatívnych zmien, z potrieb obyvateľstva, z personálneho, materiálno – finančného zabezpečenia a pod. Komunitný plán sa bude dopĺňať a aktualizovať o nové aktivity podľa potreby rozvoja sociálnej oblasti, čím sa zabezpečí jeho aktuálnosť a zmysluplnosť.

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb je kľúčovým nástrojom komunitného plánovania, ktorý slúži na vybudovanie a doplnenie potrebnej sociálnej infraštruktúry v meste a zlepšenie poskytovania sociálnych služieb svojim obyvateľom. Aj napriek neustále sa meniacemu prostrediu s množstvom turbulentných výkyvov predstavuje komunitné plánovanie základný stavebný kameň pre proces plánovania sociálnych služieb, prostredníctvom ktorého dokáže mesto zabezpečiť široké portfólio poskytovaných sociálnych služieb, požadovanú kvalitu, vysokú adresnosť a efektivitu ich poskytovania. Samotný komunitný plán, ako aj celý proces komunitného plánovania, nadväzuje na strategický dokument mesta – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nováky na roky 2018 – 2024, ktorý tvorí komplexný pohľad na budúci rozvoj mesta. Komplexnosť dokumentu sa odráža v sústredení sa na všetky 3 kľúčové oblasti, a to hospodársku, sociálnu aj environmentálnu oblasť, čím sa tento dokument výrazne líši od komunitného plánu. Komunitný plán sociálnych služieb sa zameriava primárne na sociálnu oblasť, a teda sa špecializuje na užšiu tému a zachádza do hlbšieho detailu celej problematiky.

Cieľom komunitného plánu nie je vymenovať rad opatrení, ktoré by samospráva chcela, avšak nemôže uskutočniť, ale stanoviť reálne zámery, ktoré má mesto Nováky možnosť zrealizovať počas aktuálneho plánovacieho obdobia. Komunitný plán je zostavovaný ako otvorený dokument, ktorý je možné a aj potrebné priebežne aktualizovať, vďaka čomu operatívne reaguje na nové výzvy a poskytuje k nim hneď aj riešenia. Vzhľadom na uvedené je potrebné komunitné plánovanie nielen realizovať, ale jeho plnenie aj monitorovať, priebežne vyhodnocovať a korigovať.

Mesto Nováky si v nadväznosti na zistené potreby (viď Analytická časť KPSS) a pri rešpektovaní Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 vytýčilo na obdobie rokov 2022 – 2027 celkovo 17 strategických zámerov. Ich zrealizovaním bude naplnená vízia mesta, čím sa kvalita, adresnosť a dostupnosť sociálnych služieb poskytovaných mestom výrazne zlepší.

Na zostavení Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2022 – 2027 sa podieľala pracovná skupina, verejnosť a spracovateľ komunitného plánu – externá projektová spoločnosť. Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj v súlade s inými legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi. Vzhľadom na uvedené predstavuje Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2022 – 2027 cenný nástroj na riadenie lokálnych procesov a dosahovanie pokroku v sociálnej oblasti.

ZDROJE

1. Filipová, M. – Woleková, H. – Petijová, M.: Komunitný plán sociálnych služieb, Metodická príručka, 2018.
2. Webová stránka mesta: www.novaky.sk
3. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nováky na roky 2016 – 2021.
4. Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
5. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030.
6. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 – 2020.
7. Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019.
8. Národný program aktívneho starnutia 2014 – 2020.
9. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030.
10. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020.
11. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nováky na roky 2018 – 2024
12. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja 2013 – 2023.
13. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011.
14. Stratégia Európa 2030.
15. Štatistický úrad Slovenskej republiky.
16. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.
17. Všeobecne záväzné nariadenia Trenčianskeho samosprávneho kraja
18. Všeobecne záväzné nariadenia mesta Nováky
19. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
20. Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
21. Zákon č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
22. Zákon č. 417/2013 Z. z. o hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov
23. Zákon č. 601/2003 o životnom minime v znení neskorších predpisov

24. Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov

25. Zákon č. 305/2005 Zb. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov

26. Woleková, H. – Mezianová M.: Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, 2004.